

újváros

XXXI. ÉVFOLYAM · MÁJUS–JÚNIUS · ÁRA: 700 FT

2019

3. szám

www.ujvaros.fokolare.hu

MI KÖTI ÖSSZE EURÓPA NÉPEIT?

*Kontinensünk sorskérdése,
hogy mire építjük a közös jövőt*

Tartalom

FÓKUSZ

4 nézőpont

**Alapítványok:
az egyenlőtlenség
eszközei?**

Paksy Eszter

**Otthon, gyermek,
döntés**

Kapás Gábor és Orsi

**Kiüresedett
képek**

Antal Gergely

6 társadalom

**A közösség újjáépítése
Európában**

Paksy Eszter

**Minden vélemény
számít**

6 tudomány

**Mit tehet meg
az orvoslás?**

Chiara Catipon

AKTUÁLIS

10 európa

**Észtek és magyarok
– mi köt össze minket?**

Antal Gergely és Kövesdi Lilla

14 arckép

**A Notre-Dame keresztje
nem hatalmi jelkép**

*Interjú Pierre Benoit-val,
a párizsi Új Emberiség Központ
munkatársával*

Zuzana Hanusová

17 ökövilág

Zajos a világ

Berndt Mihály

20 képírás

Hegyek fel

Handbauer Máté

LELKISÉG

22 hírmozaik

Milyenek a cigányok?

Antal Gergely

Fiatal példakép

Paksy Eszter

**Dávid és Góliát
észak-afrikai módra**

Prokopp Katalin

**Szedd magad – gyümölcs
helyett szemetet**

Antal Gergely

24 iránytű

**Szeresd felebarátodat,
mint önmagadat**

Igino Giordani

26 életige

**Május – Kilépni
önmagunkból**

Letizia Magri

27 igenlét

A mi gyermekeink

28 életige

**Június – Megvilágosít és
vezet**

Letizia Magri

MINDENNAPOK

29 igenlét

**Matekos agy, tiszta szív
Jelzett a lelkiismeretem
Tiszta lapot adtunk
A váratlan ajándék**

30 gyöngyszem

**Ki nekem a Szentlélek?
Zemlényi János**

32 életmód

**Bennem van az erő!?
Smohai Máté**

34 társastánc

**Segítség,
szülők lettünk!
Visy Petra**

36 meseország

**Pista bácsi bajusza
Rumy Ágnes
Rajzolta: Jánossy Zsófia**

38 szemrevaló

**Kódolt üzenet
Antal Gergely**

**Mindenre van bocsánat
Antal Gergely**

Küldetésünk van

► Csíkné Sisák Zita //////////////

Az ókori gyűléseket, hivatalos összejöveteleket elbocsátó felszólítással zárták. Ezt vette át a liturgia is, egy mélyebb tartalommal. A szentmise eredeti latin záróformulája az *Ite missa est!* (Menjetez, küldetésetek van!), azt hangsúlyozza, hogy a kereszténynek Krisztus küldötteként kell járnia a világban. A májusi életige is épp erre hív, Jézus megvallására: „...hogyan tanúságot tegyünk a vele való találkozásunkról, hogy »kilépjünk« önmagunkból, törekeny biztonságaink és korlátaink közül, hogy időben és térben folytassuk a küldetését, amelyet az Atyától kaptok: adjuk hírül, hogy Isten a Szeretet.”

Isten szeretetét adták hírül mindazok, akik felkaroltak egy-egy pakisztáni gyermeket, esélyt adva nekik az iskoláztatás által egy emberibb életre (27. o.). A mások felé való küldetés az adóknak 1%-áról rendelkezésben is megnyilvánulhat, de vajon a választott alapítvány valóban a társadalmi igazságosságot szolgálja-e – érdemes ezen elgondolnunk (4. o.). Küldetésünk van Európában: közösen kell megtalálnunk azt a módot, hogyan tudjuk megőrizni nemzeti identitásunkat, miközben testvérként élünk egymással, egymásért. Testvérlapjaink jóvoltából most más nemzetek Unióhoz való viszonyulásáról is képet kaphatunk (6. o.). Emberként küldetésünk van nemcsak a gyógyításra, hanem az etikai határok meghúzására is (9. o.). Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy a testvériséghez a megismerésen át vezet az út. Ezúttal az észtekkel ismerkedhetünk meg közelebbről, akik számára mi a kedves nagytesók vagyunk (10. o.). Persze a konkrét, adott esetben a nagyon konkrét tettek is a küldetésünk: szedhetünk szemetet, de kimehetünk tüntetni, ha a hazaszeretet ezt

kívánja (23. o.). De ha éppen ágyban fekvő betegek vagyunk, akkor is tudunk nagyon konkrétan szeretni, ahogy ezt Chiara Luce életpéldája mutatja (22. o.).

Néha persze elbizonytalanodunk, és nem tudjuk, hogyan szolgáljunk. Erre ad választ a „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” igeszakasz. Hogy ezt pontosan hogyan is kell érteni, és főképp megélni, Iginio Giordani magyarázza el (24. o.). Másokat akkor tudunk szeretni, ha önmagunkat is tudjuk. Ebben pedig segít a helyes önbizalom, ezt mindig fejleszthetjük (32. o.).

A májusi életige így szól: „Békesség nektek! Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket.” Ha fellapozzuk az evangéliumot, ezt a folytatást találjuk: „Ezekkel a szavakkal rájuk lehelte, s így folytatta: »Vegyétek a Szentlelket!«” Nem vagyunk tehát magunkra hagyva utunkon. S pontosan ezt fejt ki a júniusi életige: „Amikor leszáll rátok a Szentlélek, erő tölt el benneteket, és tanúim lesztek” (ApCsel 1,8). S hogy milyen is ez a Szentlélek, aki vezet? Gyakran galambként ábrázolják, de mégsem madár, hanem egy Személy, akivel állandó kapcsolatban lehetek (30. o.). A vele való kapcsolat pedig éppolyan változó és dinamikus, mint egy tánc. És ilyen tánc lehet a férfi és nő közti szeretetkapcsolat is, mely képes átalakulni és alkalmazkodni a megváltozott körülményekhez, például egy gyermek érkezéséhez. Persze csak ha figyelünk egymásra (34. o.).

S mi van akkor, ha nincs kedvünk az egészhez, nem érezzük a küldetését, a szolgálat lelkületét, ha egyszerűen csak bal lábbal keltünk fel? Hallgassunk Pista bácsira, az-azhogy az unokájára (36. o.), és egyszerűen csak csináljunk úgy, mintha... Lehet, hogy magunk is meglepődünk a hatásán! //

Fotó: pixabay.com

TÁRSADALOM

Alapítványok: az egyenlőtlenség eszközei?

A minap olvastam egy budapesti elitgimnázium honlapján, hogy megköszönik a szülőknek az adójuk 1%-át, s kiemelik, hogy idén is az ő iskolájuk kapta a legtöbb felajánlást az iskolai alapítványok közül. Elgondolkodtatott engem ez a tény. Egyre több iskolának, óvodának van alapítványa, és a szülők jó szívvel támogatják azokat 1 százalékkal, alapítványi bálokon való részvétellel s egyéb módokon, hiszen jó célokat szolgál: fejleszti az intézmény technikai felszereltségét, iskolán kívüli közösségi programokat finanszíroz, a kevésbé tehetséges gyerekek részvételét támogatja iskolai kirándulásokon, és így tovább. Azonban, ha kitekintünk az adott iskolán túli világra, kicsit más kép tárul elénk. A mai iskolarendszer a több lépcsőben elkezdhető középiskolákkal (8, 6, 5, 4 évfolyamos képzések) még jobban elmélyíti a jómódú, jó érdekérvényesítő képességű szülők gyerekeinek és az átlagosabb, szerényebb lehetőségű, kevésbé hatékonyan támogató családi háttérű gyerekeknek az elkülönülését. Köztudottan vannak igazi elit iskolák, ahová nemcsak tehetségesebb, de javarészt tehetséges gyerekek járnak, és vannak „futottak még” iskolák, ahol szegényebb, nem olyan képzett családok

gyerekei tanulnak. Az iskolai alapítványok pedig visszatükrözik a szülők lehetőségeit: gazdag szülők adójának több az egy százaléka, több adományt gyűjtenek a bálon, jobb feltételeket tudnak belőle teremteni a gyerekeknek, javul az iskola színvonala, ezért egyre felkapottabb lesz a magas státuszúak között, egyre több gazdagabb ember akarja oda bejuttatni gyerekeit, és a kör újraindul.

Mondhatjuk persze, hogy ezekbe az iskolákba is járnak kevésbé tehetséges, esetleg nagycsaládból származó gyerekek, és az iskolai alapítványok őket is segítik. Ez igaz. Mégis más az, ha a kevésbé tehetséges azt jelenti, hogy nehéz előteremteni a külföldi osztálykirándulásra a pénzt, vagy pedig azt, hogy nehézséget jelent a napi utazás, ruházkodás költségeit összeszedni.

Így, ahogy most működik a rendszer, az iskolai alapítványok a közösségi önzés, a saját társadalmi réteg megerősítésének eszközeivé válhatnak. Igazi társadalmi kohéziót teremthetne például egy testvériskola-rendszer, ahol a jómódú iskolák alapítványai egy-egy szegényebb iskolát is segíthetnének.... //

Paksy Eszter

wikimedia.org

http://www.somomahomesilc.com

CSALÁD

Otthon, gyermek, döntés

2019. februárjában a magyar kormány újabb családvédelmi akciótervet jelentett be, amelynek célja „a gyermekvállalás előtt álló akadályok csökkentése, hogy a vágyott, tervezett gyermekek megszülethessenek, és a már gyermeket nevelők támogatása”. A terv egy része célzottan a nagycsaládok (legalább 3 gyerek) létrejöttét igyekszik támogatni a lakásvásárláshoz nyújtott, vissza nem térítendő állami támogatáson és kamattámogatott hiteleken keresztül. De vajon kellőképpen segíti-e ez a családalapítás megkezdését, az első gyermek vállalását?

Észlelhető, hogy a lakáscélú támogatások nagy része mára beépült a lakásárakba, így azok, akik nem tudnak vagy nem akarnak három gyermeket vállalni, most nehezebben tudnak első lakáshoz jutni, mint a program bevezetése előtt, így nőhet az albrétben vagy szülőknél lakók száma. A kibővített program – anyagi értelemben – világszinten is bőkezű, kérdéses azonban, hogy eléri-e majd a kívánt népességnövelő hatást. Úgy hisszük, hogy a házasság a két ember közötti szeretetkapcsolaton alapul, és Isten ajándéka az

VALLÁS

Kiüresedett képek

Minden az enyém, amiről csak képet készítek? Manapság a fényképező funkció minden telefon sajátja, már nem csak hivatásos fényképészek vagy művészek, hanem bárki bármikor fényképezhet. Akár 2000 képet is ellőhetünk egy nap mondjuk a Riviérán vagy a Copacabanán. A fotók egy része a közösségi oldalakon landol filterezve, hiszen egyik elsődleges célja a dokumentálás, a státuszszimbólum bizonyítása: én itt jártam, megengedhetem magamnak, ennyire jól érzem magam. De a legtöbb kép csak a tárhelyet foglalja, a kutya se néz rájuk többet. Nem is csoda: olyan mennyiség készül, ami már befogadhatatlan.

Több reklám is próbálta már fölhívni a társadalom figyelmét: ne csak a kis nyílason, képernyőn keresztül, de a saját szemével is élje át a (tucattá vált) látványt! A fiatal korosztály egy egzotikusabb kiruccanás után talán már nem is találja olyan vonzóknak az otthoni kiserődöt, a szép felhőket a vonatablakból, a szomszéd ház szeceszsiós ablakait... Már nem is vesszük észre a szemet gyönyörködtető apróságokat, ha állandóan „fogyasztjuk” a látványosságokat. Igaz, ezekből a látványosságokból is sokkal több belénk ivódik, ha hagyunk

időt magunknak elmélyülni, földolgozni. Negyven éve az ember ritkán mehetett külföldre, sokkal élénkebbek az emlékek abból az időszakból, mert megbecsült volt az utazás, és azt követően évekig lehetett min nosztalgiazni. Ehhez képest én magam már húsznál is több országban jártam! Viszont amióta lustaságból és elvből nem fényképezem, az én memóriakockáim is sokkal élesebbek, meggyengedebbek. Ha már fényképezésre adom a fejem, szeretném megfontolni, miről készítek képet. Leggyakrabban a felhők, az ég és a Nap vagy a Hold viszonya szokott megragadni, ezeket olykor a fejemben raktározom, máskor alkalmam nyílik meg is „örökíteni”. A kép azonban sokszor nem adja vissza azt, amit személyesen nyújtott számomra a nézőpont. S bár „megörökítés”, semmi sem tart a földi világban örökké, a fénykép megfakul, a memóriakártya meg véletlenül letörlődik vagy megsemmisül... Néha eszembe jut, hogy be kellene szerezni egy tekerces fényképezőgépet, hogy a majdani családi albumunkba értékes és kiemelt képek kerülhessenek, melyeket befogadható mennyiségben lehet megmutatni az utókornak. ///

Antal Gergely

ebből születendő gyermek. A bejelentett kedvezmények szerintünk éppen ezért vetnek fel nemcsak anyagi, hanem erkölcsi kérdéseket is. Több, hozzánk hasonló helyzetben lévő, budapesti, első lakás vásárlása előtt álló házaspárral beszélgetve megállapítottuk, hogy a három gyermek után járó támogatást többnyire azok igénylik, ahol már legalább egy, de inkább két gyermek megszületett. A fiatalok, akik még nem szembesültek a szülőség valóságával, legtöbbször akkor sem mernek három gyermek vállalására elköteleződni, ha nagycsaládot szeretnének, és nyitottak Isten tervének megvalósulására. Számukra az első lakás nehezen megvalósítható álmom, sok kompromisszummal. Aki viszont úgy dönt, hogy a saját lakáshoz járó támogatásért cserébe „látatlanban” is vállalja a nagycsaládot, annak ez sokféle sokféle családon belüli konfliktust és feszültséget idézhet elő a megkötés miatt, hogy tíz éven belül három taggal bővüljön a család. Kérdéses továbbá, hogy az új intézkedések hatására vajon hány pár házasodik majd össze „érdekből”, s az ily módon létrejött családok egysége vajon meddig marad fenn? Ezekre a kérdésekre tíz éven belül valószínűleg kevés választ kapunk, de bízunk benne, hogy családvédelmi program nemcsak a társadalom, hanem a családok szintjén is eléri célját. ///

Kapás Gábor és Orsi

lifenire.com

A közösség újjáépítése Európában

A májusi európai parlamenti választások előtt egyre többet kerül szóba tágabb „hazánkhoz”, kontinensünk politikai szerveződéséhez, az Európai Unióhoz fűződő viszonyunk. Az Új Város európai társlapjai megosztották velünk, milyen várakozásokkal tekintenek a májusi választások elé, országaik lakói milyen érzelmekkel viseltetnek az Unió iránt.

► Szerkesztette: Paksy Eszter //

Még csak tizenöt éve, hogy tagjai vagyunk az Uniónak – történelmi távlatból édeskevés. S mégis olyan megszokottá váltak a csillagos, kék zászlók intézményeinken, az EU-s projektekből készült felújítások, és eszünkbe se jut már útlevelért rohángálni, ha csak a közelebbi-távolabbi tagországokba utazunk, s még ki tudja mennyi konkrétum, ami ebből a tagságból fakad. Tizenöt év azonban ahhoz is elég, hogy – akár egy házasságban – beálljon a krízis. A kezdeti rózsaszín

köd felszáll, a túlzott elvárások nyomán csalódások ébrednek, a felek (ebben az esetben nem két fél, hanem több tucat) megismerik a másik kevésbé szép arcát is. Nem vagyunk ezzel egyedül, az unió régebbi tagországaiban is hasonló a helyzet. Sok helyen úgy érzékelik, hogy az egykor lelkesedést kiváltó európai egység gondolata ma krízisbe került, s ahhoz, hogy újraéledjen az unió, vissza kell térnünk annak alap gondolataihoz.

„Az EU a portugálok számára a diktatúra évei után a jobb életkörülmények és a fejlődés szinonimájává vált. Ez a kép a 2008-as válság óta jelentősen megváltozott. A pénzügyi mentőcsomag, melyet országunk az EU-tól kapott, együtt járt jelentős megszorításokkal, ami sok portugál család életét megnehezítette. Ennek ellenére az EU általános megítélése pozitív, bár sokat kopott az az európai lelkesedés, ami minket, portugálokat korábban jellemzett.” (Cidade Nova, Portugália)

lyet országunk az EU-tól kapott, együtt járt jelentős megszorításokkal, ami sok portugál család életét megnehezítette. Ennek ellenére az EU általános megítélése pozitív, bár sokat kopott az az európai lelkesedés, ami minket, portugálokat korábban jellemzett.” (Cidade Nova, Portugália)

„Az utóbbi években a stabilitási paktum szabályainak betartása áldozatokat kért az országtól a nagy államodósság miatt, és így az olaszok egy nagy része gyanakvással figyeli az Uniót, mert úgy tűnik, az inkább a számokra és a hatalmi harcokra figyel, és nem a polgárok jóllétére. Ennek ellenére olvasóink nagy része az EU-ra továbbra is úgy tekint, mint a közös házról való álom szigorúan tökéletesítendő tervére, ami a befogadásra, a szolidaritásra, az integrációra és a békés együttélés eszméire alapul.”

„A választások fő kihívása a párbeszéd megteremtése lesz. Ma a nemzetközi politika a szembenállásra alapul, pedig tanácsos lenne a létező problémákat együtt körüljárni, együtt meghatározni, hogy miben kell módosítani és mit kell folytatni az európai politikában.” *(Città Nuova, Olaszország)*

„Sok francia fiatal számára Európa evidencia. Azokra gondolok, akik már csak az eurót ismerték meg, akik sokkal könnyebben utaznak más országokba, mint szüleik, akik Erasmus ösztöndíjjal töltenek egy félévet egy külföldi egyetemen, akik otthon más nyelven beszélnek, mint a munkahelyükön. Ők is kevésbé ismerik azonban az uniós intézményeket, és ha ismerik is, kritikusan tekintenek rájuk, mert bürokratikusnak és áttekinthetetlennek tartják őket. Azokra a fiatalokra is gondolnunk kell, akik viszont még soha nem hagyták el városukat, lakótelepüket, falujukat, és akik számára Európa messze van és nem jelent semmit.”

„Szívhez szóló szavakra, az életünket átformáló és a képzeletünket megmozgató történetekre van szükségünk. Fiatal európai polgárként megdobbant a szívem, amikor hallottam és láttam Michel Serres-t, aki 1930-ban született, és aki engedte, hogy bepillantsunk az Európai egység által megteremtett béke iránti rajongásába: »Minden reggel, amikor felébredek és borotválkozás közben tükörbe nézek, azt mondom magamnak: Michel, béke van, békében élünk.« De ki mondja ma ugyanezt a fiatal nemzedékből?» *(Nouvelle Cité, Franciaország, Émilie Tévanié főszerkesztő)*

pxhere.com

„Ma már hozzászoktunk, hogy mindent azonnal megkapunk, fogyasztási cikket, orvosi ellátást, oktatást, szociális támogatást. 75 éve a nagyszüleim és a szüleim átérték a háborút, mindenüket elvesztették, menekülniük kellett és a semmiről újrakezdeni az életüket. Most, hogy már nincsenek velünk a háború kegyetlenségének és az azt követő évek nehézségeinek és áldozatvállalásának tanúi, kezdjük elfelejteni, mennyit fáradoztak eleink, hogy begyógyítsák a sebeket és hidakat építsenek a népek között. Az utóbbi években megkérdőjeleződtek az elért eredmények. Bizalmatlanság, szkepticizmus uralkodik, az Unió erőtlennek, megosztottnak tűnik, Európa megfáradt, öreg, ötletek és távlatok nélküli kontinensnek. Nincs szava a globális folyamatokban.”

„Hosszútávon nem tudom az EU nélkül elképzelni a jövőt, se itt Németországban, se a többi tagországban. Ahhoz azonban, hogy fennmaradjon, nekünk – tagállamoknak – egyetértésre kell jutnunk, hogy milyen EU-t akarunk, hogyan akarjuk megszervezni, és merre akarjuk fejleszteni.” *(Neue Stadt, Németország, Clemens Behr főszerkesztő)*

„Az Európai Unió számomra nemcsak a béke garanciáját, a közös piacot és egy előzmények nélküli szoros együttműködést jelent. Nekem az európai nemzetek családját jelenti, melyben minden népnek megvan a maga gazdag történelme és közös céljuk, hogy „közösén evezzenek” és kölcsönösen gazdagítsák egymást. Tudom, hogy ez egy eszmény, a valóság összetettebb. De ha nem beszélünk az eszményekről és csak a pénzügyi előnyök és hátrányok szempontjából ítélünk, akkor az európai terv kártyavárként fog összeomlani.” *(Nové Město, Csehország, František Taliř képviselőjelölt) ///*

Minden vélemény számít

Európa püspökei az Uniós szavazáson való részvételre buzdítanak

Az Európai Unió Püspöki Konferenciáinak bizottsága, a COMECE püspökei nyilatkozatban fordultak minden hívő emberhez a közelgő uniós választások kapcsán. Minden hívőt és minden jóakarátú embert arra hívnak, hogy vegyenek részt a választáson, ne essenek a bezárkózás kísértésébe, inkább gyakorolják jogukat Európa építésében. A püspökök emlékeztetnek minket, hogy az egyház a kezdetektől részt vett és támogatta az európai egységesülést társadalmi tanításával. Az alábbiakban részleteket közlünk a nyilatkozatból.

„A 2019-es Európai Választások időben adnak alkalmat arra, hogy olyan politikai döntések szülessenek, amelyek megerősítik a népek közötti testvériséget és újraélesztik az európai tervet.

Azzal, hogy a választók hallatják véleményüket, meghatározhatják, merre fejlődjön az Unió. Az EU nem tökéletes és valószínűleg a remény új útjaira kell rátalálnia, olyan széleskörű projektekbe bevonva polgárait, melyek jobban érintik őket és jobban szolgálják a közjót. Minden egyes vélemény számít, amikor azokat az embereket választjuk ki, akik ezentúl politikai nézeteinket képviselni fogják. A választások az első lépés a politikai elköteleződés útján, ami arra hívja a polgárokat, hogy demokratikusan ellenőrizzék és figyelemmel kövessék a politikai folyamatokat.

A felelősségvállalás szellemében a polgárok és az őket szolgáló intézmények együtt kell dolgozzanak a közös jövőért, túllépve a megosztottságokon, a dezinformáción és a politikai érdeken.” (...)

„Mit jelent európainak lenni? Az Európai Uniót néha távolinak és önmagával elfoglaltnak látjuk. Mint európai polgárok felelősök vagyunk azért, hogy konkrét jelentéssel ruházzuk fel a „különbözőségben megalósuló egységet”. Ez közös szabályokat jelent, melyek biztosítják a legitim védelmet és a szabadság előmozdítását olyan demokratikus intézkedések által, melyek az elszámolhatóságot, az átláthatóságot és a törvények helyes alkalmazását biztosítják. Az európai intézményekre ne úgy tekintsünk, mint amelyek kívülről erőltetnek ránk egyoldalú döntéseket, hanem inkább úgy, mint amelyek őszinte, kreatív és tiszteletteljes párbeszédre keresztül segítik a személyes és a közösségi felelősségvállalást.

Ahhoz, hogy a rá váró kihívásokra megfelelhessen, az EU-nak újra fel kell fedeznie közös identitását és megerősíteni a szolidaritást tagjai között, hogy megújíthassa az országok és népek közötti kapcsolatokat.” (...)

„Európa előtt számos nagy kihívás áll: a digitalizáció, mely nemcsak technológiai kérdés, hanem az élet minden területét átható életmódváltozás. Ennek a területnek a szabályozása ezért etikai kérdés is, hogy a személy elsőbbségét megőrizhessük. A következő kihívás a demográfiai kérdés. Európa számos országa küzd az elöregedéssel és a születések csökkenésével. Az EU-nak segítenie kell az egyes ember, a családok és a közösségek integrált, teljes körű fejlődését. Reményt kell adnia a fiataloknak, hogy merjenek családot alapítani saját szülőföldjükön közös, mindenkinek kölcsönösen előnyös projektekkel. A szociális piacgazdaság megerősítése és a szegénység elleni küzdelem az egész emberi család jóllétét kell szolgálja. Újult erővel kell közös megoldásokat keresni a migráció, menedékkérelmek és az integráció kérdéseire. Az integráció nemcsak az Európába érkezőket érinti, hanem azokat is, akik Európán belül költöznek másik országba. Ez két kérdést vet fel: hogyan fogadjuk be jobban egymást Európában? Illetve azt, hogy a migráció és a menedékkérés nem önmagában álló problémák, hanem összefüggenek a szolidaritással, a személy-közpon-tú megközelítéssel, a hatékony gazdasággal és demográfiai politikával. A választásokon való részvétellel felelősséget vállalunk az egész emberiséget érintő kérdésekben is. A közjó szélesebb kategória, mint Európa. A klímaváltozás és környezetvédelem kérdései, a fenntartható fejlődés problematikája nem áll meg a határoknál.” ///

Forrás: www.comece.eu

Fordította és szerkesztette: **Paksy Eszter**

Mit tehet meg az orvoslás?

Új nemzetközi bizottság alakult az emberi génszerkesztés etikai irányelveinek kidolgozására

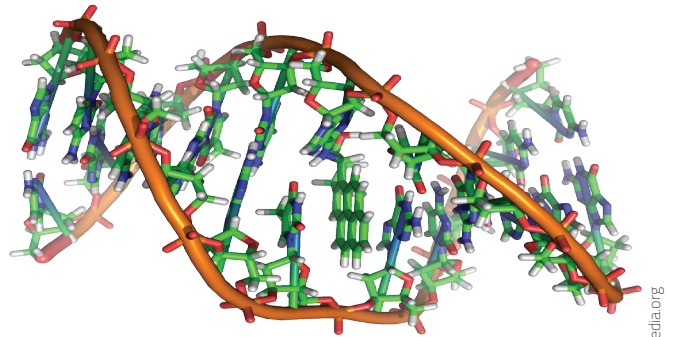
► Chiara Catipon

Megdöbbenéssel fogadta a tudományos világ Ho C sienkuj kínai kutató egyik tudományos konferencián tett bejelentését, amelyben két humán embrió génjeinek mesterséges módosításáról számolt be. A génszerkesztett ikerpár – Lulu és Nana – azóta már világra is jött.

A tudósok és etikusok között a kutatás következményeiről kialakult vita nyomán az Egészségügyi Világszervezet (WHO) egy nemzetközi bizottságot hozott létre, amely meghatározza az esetleges jövőbeli humán génszerkesztéssel kapcsolatos irányelveket. Már a bizottság legelső, március 18. és 19. között tartott geni ülését megelőzően számos tudós a világ minden tájáról kifogást emelt Ho munkájával szemben, „felelőtlenségnek” nevezve azt. Több mint 100 kínai kutató azonnal elítélte a kísérleteket, mivel bár a humán embriókon végzett génszerkesztés technológiája már elérhető volt egy ideje, a kísérletet mégis meggondolatlannak és „a technológia gyenge minőségű alkalmazásának” tartották. Ho azt állítja, hogy fő motivációja a kutatáshoz az AIDS gyógy-módjának keresése volt. A sencseni Dél-kínai Tudományos és Műszaki Egyetemen végzett munkája során hozzáférése volt a CRISPR-Cas9 génszerkesztési eljáráshoz, és a CCR5 génen végzett módosítással megnövelte a szervezet HIV fertőzéssel szembeni ellenálló képességét.

Ez valóban igaz, de Julian Savulescu, az Oxfordi Egyetem profeszora mégis úgy érzi, a kutatás megsértett néhány jól megalapozott etikai alapelvet. Először is, az előre nem látható génmutációk kockázata ebben a konkrét esetben bőven felülmúlja az eljárás egyéb hasznát. Másrészt már rendelkezésre állnak más eljárások a HIV-fertőzés elkerülésére, amelyekhez nem szükséges géneket módosítani. Végül pedig lehetőség sem volt beleegyezést kérni a kísérleti alanyoktól: az embrióktól.

Mindezek eredményeképpen szükségessé vált egy olyan folyamat kidolgozása, amely a tudományos kutatásnak ezt a területét irányítása alá vonja. Számos tudóst és jogi szakértőt kértek fel a közös munkára, míg végül megalakult a WHO-nak egy szakértői tanácsadó testülete, amely egyrészt a globális normák kidolgozásáért, másrészt az emberi génszerkesztés irányításáért és felügyeletéért felel. A testület társelnökei Edwin Cameron, az Oxfordi Egyetem Rhodes ösztöndíjának nyertese és a Dél-afrikai Köztársaság legfelsőbb bíróságának tagja, valamint Margaret Ann Hamburg, a Harvard Egyetem orvosi karának végzettje, jelenleg

wikimedia.org

az egyesült államokbeli Nemzeti Orvostudományi Akadémia külügyi titkára. Rajtuk kívül 16 további tagja lesz a bizottságnak, akiknek szakmai háttere többek között felöleli az összejtudományt, a molekuláris biológiát és az orvosi bioetikát. Céljuk egy olyan infrastruktúra – például egy nemzetközi megfigyelő testület – létrehozása, amely folyamatosan vizsgálja a „humán génszerkesztéssel kapcsolatos tudományos, etikai, társadalmi és jogi kihívásokat”, ahogy a WHO fogalmazott. Végző soron egy irányítási mechanizmust fognak kidolgozni, amely ennek a tudományterületnek a további tevékenységét felügyeli.

A kutatók közül néhányan egyfajta nyilvános korlátozástól tartanak, amely túlságosan szigorú ellenőrzés alá vonja majd a humán genom jelenleg is folyó tanulmányozását a genetikai rendellenességek megelőzése céljából. Mások viszont egyenesen „globális moratóriumot” javasoltak a CRISPR génszerkesztési technológiára. Jing-Bao Nie, az új-zélandi Otago Egyetem professzora ezzel a találó megállapítással zárta Ho kísérleteire adott válaszáát: „ahhoz, hogy szembenézzünk az emberi génszerkesztés kihívásaival, rendkívül fontos, hogy ne csak a meglévő bioetikai normákat erősítsük, hanem hogy kifejlesszünk egy »új társadalmi bioetikát« azáltal, hogy túllépünk a fősodorbelti, jórészt individuális bioetikai felfogás keretein.”

Nem csak egy jóval átfogóbb megközelítésre van szükségünk a tudósok között, hanem egyfajta interdiszciplináris látásmódra is, amely magába foglalja többek között filozófusok és teológusok munkáját is. Az a törekvés, hogy a génterápiával vagy génszerkesztéssel betegségeket gyógyítsunk meg, emberi lényünk legmélyét érinti. Ehhez nem elég egy falu: ehhez az egész világ közös munkája kell. //

Fordította: Kovács Bertalan

Észtek és magyarok – mi köt össze minket?

Kis ország a Baltikumban, de stratégiai fontosságú földön. Kevés olyan nép van Európában, amelyik ilyen pozitívan viszonyul hozzánk, magyarokhoz.

▶ Antal Gergely és Kövesdi Lilla //

A közel 1,3 millió lakosú Észtország mára kevert népességű: az észt anyanyelvűek mellett 20% körüli az oroszok aránya, akik 1940 után költöztek be tömegesen, főként az északkeleti területekre, de másutt is jelen vannak nagyobb városokban. Akik már itt születtek, ezt tekintik hazájuknak, de az észt nyelvű oktatás mellett az orosz nyelvet is ápolják. Az észtek igyekeznek kötődni Európához, ugyanakkor nem fordítanak hátrat a szovjet örökségnek, a múlt tanulságaival alakítják a jelenüket. Az ország természeti kincsekben gazdag, teli lenyűgöző vidékekkel: a romantikus lelkű országjárónak az a benyomása támadhat, hogy egy kis meseországba csöppent: aprófalvak és tanyák változtatják egymást, a buszokon népviseletben üldögélő időseket látni, néhol még füstös *szaunba* és táncházba járnak a helyiek. A békés és vidám észt életérzésben a hagyományos együtt él a modernnel. Ugyanakkor mindenkinek elektronikus személyigazolványa van,

amellyel lehet csekket befizetni, orvoshoz menni, adózni és szavazni, vagy akár könyvtárat használni. Észtországban nagy az ateisták aránya, a népesség 70%-a nem tartozik semmilyen vallási felekezethez. Ennek történelmi okai vannak, a szovjet időkig az észtek főként evangélikus vallásúak voltak. Az oroszajkú, ortodox lakosság már lassan lekörözi a templomba járásban a luteránusokat, és erősödően van egy főleg szellemi szektorban tevékenykedő, szűk katolikus réteg is. Szintén aktívak még az ősi észt vallás újraértelmezői, a Taara istenben hívők, akik a kereszténység előtti pogány szokásokat igyekeznek fölleveníteni.

Viharos századok

Az észt népet rendkívüli módon megtépázta a történelem, sorsuk több ponton is hasonlatos a miénkhez. Őseik egy része már évezredek óta a Baltikumban

élt, nyelvük azonban Keletről származik. Már az ókori Tacitus is hírt adott egy Aestii nevű törzsről, a 11. század környékén pedig tengeri portyázásairól váltak híressé a Balti-tenger mentén, vad pogányoknak tartották őket a szomszédos népek. Hamarosan dán, majd német kereszties lovagok kezdtek Észtföldön hódítani. A német lovagrend valódi kereszties hadjáratot hirdetett az észtek ellen, így a 12-13. századtól az észtek mindenfajta önrendelkezéstől elestek. Az erőszakos hittérítés nyomot hagyott a lakosságon: sosem váltak igazán vallásossá, természetihívő szokásaik fönmaradtak. A katolikus időkben a német egyházi vezetők türelemmel figyelték a kultusz megnyilvánulásait. A középkorra a vidék bekapcsolódott a hanzakereskedelembé, Tallinn virágzó kereskedőváros volt, a Szent Olaf székesegyház pedig évszázadokig Észak-Európa legmagasabb tornyú épülete. Sok tallinni azzal büszkélkedik, hogy városukban állították az egyik első főtéri karácsonyfát.

Saját földjük nem lévén az észtek túlnyomó többsége jobbágyi sorba került, a német földesurak birtokán robotolt. Több parasztfelkelést is véres megtorlások követtek, majd az 1500-as években megérkezett a térségbe a reformáció. A balti német nemesség a lutheránus hitet választotta, és üldözni kezdte a parasztság azon részét, amelyik addigra a katolikus hittel viszonylag megbékélt. Később sokan a német elnyomást látták a protestáns egyházban, a modernkori ateizmus széles elterjedtségének okait valószínűleg már ezzel az eseménysorozattal is összefüggésbe hozhatjuk.

A 16. század végén orosz és lengyel hadjáratok sora dúlta föl a mai Észtország területét. Báthory István lengyel király csapatai elfoglalták a déli térséget, és rövid rekatolizációs időszak következett. A király Tartu településnek városi címet adományozott, és neki köszönhető a jezsuita kollégium megalapítása is, amely előkészítette a későbbi Tartui Egyetem létrejöttét. Báthory István uralkodását tekintjük az egyik első észt-magyar kapcsolódási pontnak a koraiújkori történelemben.

A lengyelek kiűzése után 1645-től teljes svéd fennhatóság alá került a terület, erre az észt történetírás a mai napig boldog aranykorként emlékszik vissza: az 1721-ig tartó korszakban a mai Észtország területe Svédország magtára volt, békésebb idöket élt a lakosság. Később Nagy Péter cár foglalta el a területet a Nagy Északi Háborúban. Az Orosz Birodalmon belül a balti német nemesség megtarthatta,

sőt megerősíthette kiváltságait, olyannyira, hogy az észt parasztok az 1816-os jobbágyfelszabadításig gyakorlatilag teljes kiszolgáltatottságban éltek, szinte rabszolgaként.

A 19. század meghozta az észtekhez is a nemzeti ébredést, és kialakult az esztofil mozgalom, amely az észt nyelv és kultúra fölvirágzását tűzte zászlajára. Ekkor született az észt eposz, a Kalevipoeg, amely erősen a népköltészetten alapul. Az esztofil mozgalomnak nemcsak a balti nemesség, de a cári Oroszország is igyekezett gátat szabni. Az első világháború végén érkezett meg az észtek számára a remény, hogy végre, hosszú elnyomás után önálló államot alkossanak. 1918-ban függetlenségi és egyben polgárháború robbant ki a szovjetek ellen, melyet 1919-re szinte csodával határos módon megnyertek az észtek. 1918. február 24-én megszületett a független Észt Köztársaság, amelyet Magyarország az elsők között ismert el.

100 éve úton

A két világháború közötti Észtországot a lehetőségek kibontakozása és a fejlődés jellemezte mind gazdaságilag, mind kulturálisan. A 20-as években úgy alakították ki az alkotmányt, hogy egyetlen párt se kerülhessen abszolút fölénybe, éppen a kommunizmus előretörésétől való félelemben. A 30-as évekre viszont Konstantin Päts államfő pártjával jobboldali puha-diktatúrát épített ki, akárcsak többen Európa más korabeli államaiban egészen 1940-ig.

**A Balassi
Intézet
Tallinban**

A második világháború kitörése környékén a Molotov-Ribbentrop paktum titkos záradékának köszönhetően Észtországot a szovjet blokkba tagosították be.

Az Észt Szocialista Köztársaság 1940-ben került először a szovjet unió népeinek sorába, egy évvel később azonban a németek lerohanták a Baltikumot, és náci megszállás következett: deportálták a zsidókat, és biztosították a balti németek előjogúságát. Akit előtte akarata ellenére a vörös hadseregbe vittek, most a náciaktól kapott megtorlást, majd fordítva: a náci katonának vitt észt férfiak a Szovjetunióban számíthattak bosszúra. A háború végén több tízezer észtet deportáltak Szibériába, közülük sokan nem is tértek vissza. A Német Birodalom bukásától kezdve nagyjából 50 éven keresztül tartott a szocialista korszak az észtek számára, melyben a szovjet fél hangsúlyozta az észtek önálló csatlakozását, s formálisan szuverén államnak számított, de a valóság ettől messze állt. Az 1991 előtti időszakban az észteknél még keményebb diktatúra volt, mint Magyarországon, jobban korlátozták a szabad mozgást és az oroszosításra is tettek kísérletet.

Még arra is ferde szemmel néztek, aki egyszerre viselte saját ruházatán a nemzeti színeket (kék–fekete–fehér). Általános volt az áruhiány, még a nyolcvanas években is volt jegyrendszer, mikor már a magyarok réges-rég megfélemlkedhettek erről. A pénz nem volt értékálló, az árucikkeket cserélgették, pl. Tallinnban észt likórt finn, azaz nyugati termékekre: rágógumira, farmerre. Északon titokban fogták a finn tévéadásokat és a Dallast is nézhették. Sokan kénytelenek voltak maguk összeeszkábálni, amire szükségük volt, és hihetetlen megoldások születtek.

A nyolcvanas évek végén az ún. éneklő forradalom során kezdtek a rendszer ellen lázadni, és 1991. augusztus 20-án sikerült elszakadniuk a széthullóban lévő Szovjetuniótól. Nehezen tértek magukhoz az ötven éves elnyomásból, a rendszerváltás nem volt zökkenőmentes. 2004-ben velünk együtt csatlakoztak az Európai Unióhoz, 2011 óta fizetnek euróval korona helyett. Az észt gazdaság közben az információs technológiában találta meg számításait: az észtek fejlesztették ki többek között a Skype-ot. 2007-ben Oroszország kibertámadást indított az észt kormányzat ellen, és ennek kivédése nyomán úttörővé váltak a digitális védelmi hálózat fejlesztésében is. Az észt társadalom jelentősen előregedett, egyre kevesebb házasság kötődik, az is inkább az oroszajkú lakosság körében.

Észt–magyar kapcsolatok

A történelem hasonló lapokat osztott nekünk, észteknek és magyaroknak: szovjet elnyomás, keleti blokk, német/osztrák fennhatóság, küzdelem a szuverenitásért. Jelen van náluk is a határontúliség, ha még oly csekély is Trianonhoz képest: Oroszország kiszakított magának egy észtek lakta szeletet az újrafüggetlenné váló államból. A közvélekedés szerint minden kikötőben van legalább egy észt tengerész, ami összecseng „a világon mindenütt magyarokba lehet botlani” érzésünkkel.

A zenében is könnyen egymásra találunk, az észt zenei világ éppoly gazdag, mint a magyar, a vidám és könnyen tanulható észt népi páros táncoknak vannak hazai hódolói is. Az észtek ötévente összegyűlnek az ország minden tájáról közösen énekelni az ún. dalosünnepre. Még a nem észteket is könnyekig meghatja, amikor hallják és látják a tömeget, amely együtt zengi, hogy „Észtföld az én szerelmem”.

Az észtekben is van egyfajta életrealitás és humor, amelyben önmagunkra ismerhetünk. Északon a

skandináv hatás érezhető, de Dél-Észtország jellegzetesen közép-európai gondolkodású. Az észtekre is szokták mondani, hogy csak nyáron mosolygósak, amikor kisüt a nap, és náluk is ismerős az a mondás, hogy két embernek háromféle véleménye van. A szomszédos finnektől eltérően az észtek általában magázódnak, mely számunkra sem idegen, sőt adott esetben kényelmes is.

De miért is vagyunk ilyen kiemelten fontosak az észtek számára? A barátság a 19. század második felétől kezdett elmélyülni a két nép között. Az első ismert magyar, aki kifejezetten az észtek, mint nyelvrokrok megismerése miatt utazott Észtföldre 1869-ben, Hunfalvy Pál volt. Bán Aladár irodalomtörténész, folklorista 1903-tól járt az észteknél gyűjtőutakon, és elsőként fordította le az észtnemzeti eposzt, a Kalevipoet magyarra. Magyarországról ő volt az egyik kezdeményezője, egyben társelnöke is a finnugorkultúrkongresszusoknak. A 20-as években Csekey István magyar jogász élt Észtországban, ő is tudósított az észtnemzeti eseményeiről.

Szélesebb rétegek számára a '70-es években vetített Tenkes kapitánya tette ismertté a magyarokat. Akik akkoriban nézték *Kapten Tenkešš* kalandjait, a mai napig vidáman dúdolják a főcímdalt. Jelentős számú magyar irodalmi műről készült fordítás: Petőfit, Madáchot, az Egri csillagokat, de a kortárs szerzőket, Csalog Zsoltot, Bodor Ádámot, Csoóry Sándort és Dragomán Györgyöt is olvashatjuk észtül.

A rokon nyelvi kapcsolatokat tekintve jelenleg Tartuban van magyar lektorátus és magyar szak, az ELTE-n pedig a 90-es évek óta működik észtnemzeti szak, de több nagyvárosunkban is van már észtnemzeti nyelvoktatás. A nyelvi rokonság sajnos sem az észtek, sem a magyarok számára nem jelent előnyt a nyelvtanulásban: mi szenvedünk a flektáló észtnemzeti szavakkal, ők meg elrontják a magyar tárgy- és alanyi ragozást. De az észtek nagyon örülnek, ha egy külföldi eljön hozzájuk a nyelvükkel foglalkozni.

Az észtek nemcsak a kulturális, hanem a gazdasági kapcsolatokat is igyekeznek ápolni. Pár évtizede még Ikarus buszok furikáztak Tallinnban, a Malév főnállásáig közvetlen járattal lehetett Észtországba repülni. Legutóbb pedig a 3-as metró szerelvényeinek felújítására kiírt pályázatra jelentkezett egy észtnemzeti cég is.

Néha az a benyomásunk támadhat, hogy a magyar fél nem viszonzja ezt a rokonszenvet és a közeledést: az észtnemzeti-magyar kapcsolat mélyrepülésének számított, mikor Magyarország gazdasági okokra hivatkozva

a ciprusi nagykövetség mellett 2014-ben a tallinnit is bezáratta. Válaszlépésként az észtnemzeti kormány is visszahívta a nagykövetet. Budapesten megrendülve búcsúztattuk, és reméltük, hogy nem adják el a követéség épületét. Azóta 2018-ban szerencsére újranyitott a diplomácia ezen útjai, és abudapesti az Észtnemzeti Intézet is mindent megtesz azért, hogy közel hozza az észtnemzeti kultúrát.

Észtnemzeti tanulni nem csak a nyelvrokonság miatt érdemes, hanem a gazdag és színes észtnemzeti irodalomért, és azért is, mert egy olyan kultúrát ismerhetünk meg, ahol nagyon is tisztában vannak vele, kik is a magyarok. Reméljük, hogy a jövőben még sokféleképpen építhetjük tovább észtnemzeti testvéreinkkel a kapcsolatot. ///

A Notre-Dame keresztje nem hatalmi jelkép

Beszélgetőpartnerünk, **Pierre Benoit** a párizsi Új Emberiség Központ munkatársa, mely az UNESCO hivatalos partnerszervezeteként ifjúsági, kulturális és oktatási területeken tevékenykedik az egyetemes testvériség konkrét megvalósításán. A Notre-Dame-székesegyházat sújtó tűzvész kapcsán kérdeztük a párizsiak reakcióiról, a tragédia különböző értelmezéseiről, az egyház előtt álló kihívásokról.

Társlapunk, a Nové Mesto interjúja

► Zuzana Hanusová //

■ Hogyan reagáltak a franciák a Notre-Dame-székesegyházat ért tűzvészre?

Nagyon megérintett egy mondat, amelyet a televízióban hallottam. Egy műemlékekkel foglalkozó szakértő elkészítette a székesegyház egyfajta ismertetőjét a felújítására szánt gyűjtés érdekében és ő mondta, hogy a legnagyobb, legszebb és legszimbolikusabb művek, mint amilyen a párizsi katedrális is, az emberekhez hasonlóan szintén nagyon sebezhetőek. Franciaországban mély gyökerei vannak az egyházzellenes világi mozgalmaknak, de más tragikus pillanatokhoz hasonlóan, mint amilyenek például a terrortámadások voltak, most is megmutatkozik az egység.

■ Ezt hogy érti pontosabban?

A tragédia pillanatában az összes politikus, még a szélsőséges jobb és baloldal is, Jean-Luc Mélanchon és Marine Le Pen, akik amúgy nyilatkozataikban erőszakosak szoktak lenni, most csendes tisztelettel adóztak a történetek előtt. Látszott, ahogy az utcákon, üzletekben vallási meggyőződéstől függetlenül mindenkit lesújtott a hír. A Notre-Dame-ot ugyanis olyan kulturális emlékeknek tekintik, mely városunk számos történelmi eseményének volt tanúja. Az egyik televíziós műsorban egy nem

hívó nő, aki betért a székesegyház közelében lévő Szent Szeverin templomba, sírva számolt be az újságíróknak: „Nem hiszek Istenben, de valami hajtott, hogy belépjek ebbe a templomba és gyertyát gyűjtsak.” Ez szép példája annak, hogy e napokban a hívők és nem hívők közötti megosztottságok eltűntek, ez a közös gyász segített az egységes lélek létrehozásában.

■ Sok keresztény úgy véli, hogy az, ami a Notre-Dame-al történt, Isten büntetése Franciaország

Fotók: Prokopp Katalin

kereszténységtől való elfordulásért és a kemény szekularizmusért. Mit gondol e kijelentésekről?

Afrikai barátaimtól én is hallottam ilyen véleményeket, hogy Isten megbüntette Franciaországot a lyoni érsek, Phillip Barbarini bíboros miatt, akit a bíróság hat hónapra elítélt, mivel nem jelentette a fiatalkorúak elleni szexuális visszaéléseket. De én és számos francia ezt egészen másképp fogjuk fel. A laikusok, püspökök és papok közül is sokan azt mondták, hogy ez a tűzvész a Nagyhét elején meghívás annak felismerésére, hogy bár mindenünk megvan, mindenünk elveszhet. Ez a katedrális a közös lélek szimbóluma, amely megújítható. Lelkipásztoraink közül senki sem beszélt isteni büntetésről, éppen ellenkezőleg, a hivatás mélyebb megéléséről, átéléséről beszélnek, arról, hogy a mélyre zuhanás esélyt jelent az új közös kezdetre. Paradox módon épp ez segített az ateisták és katolikusok közötti fal leomlásában, amely itt már a francia forradalom óta fennáll.

■ Hogyan képzeljük el ezt a helyzetet?

Az utóbbi években, évtizedben a francia egyház tekintélye a papok által, gyermekekkel szemben elkövetett visszaélési botrányok miatt is hanyatlott. Az egyház

emberségessége ezeken a roncsokon keresztül a felszínre hatol: az egyházunk továbbra is gyenge és szerény. És ez a gyengeség és szerénység a kívülállók számára sokkal elérhetőbbé, megközelíthetőbbé teszi, Ahogy azon nem hívó asszony számára is, aki szükségét érezte a gyertyagyújtásnak a templomban. Talán ez a látható sebezhetőség lehetőség az Istenről egyszerű módon való beszélgetésre. Ez a tragédia megszünteti az összes vitát, amely bár hogy Franciaországban mindig jelen lesz, ilyen pillanatokban háttérbe vonul.

■ A világot bejárták az égő katedrális előtt térdeplő, imádkozó párizsiak képei. Egyéni megnyilvánulásokról volt szó csupán, vagy a keresztényi érzelmek hullámai csaptak fel?

Túlzott lenne azt állítani, hogy egy hirtelen támadt keresztényi hullámról lenne szó. Sokakat megviselt az egyház pedofilbotrányokat követő eljárása, ezek az emberek teljes erőből lázadnak, kilépnek az egyházból. Az egyházi hierarchia az embereket már nem lelkesíti, nem vonzza. De a spontán hit hullámai növekednek. Úgy ahogyan azt Luigino Bruni írta, sokak számára az „Üdvözlégy Mária, malasztal teljes” hirtelen, spontán kimondásáról volt szó. De semmiképp sem gondolom, hogy e sebeket napjaink intézményesített egyháza tudná begyógyítani. Hasonló ez ahhoz, mint amikor

1997-ben Párizsban került sor az Ifjúsági Világtalálkozóra a Szentatyával. A rendkívüli kegyelem napjait éltük: a fiatalok, akik a metrón közlekedve, az utcákon örömmel bizonyították hitüket, dalaikban az Urat dicsőítették, és amerre megfordultak, sok párizsi szívét megérintették. Emlékszem egy zsidó barátomra, aki ezeknek a fiataloknak láttán tért át a keresztény hitre.

■ Akkor tehát lehetséges a változás?

Nem gondolom, hogy a párizsi templomok holnaptól hirtelen megtelnének. De például a már korábban említett Szent Szeverin templomban, ahol mindennap csak az oldalkápolnában miséztek – mivel oda körülbelül csak húszan járnak rendszeresen –, ezekben a napokban a templomhajóban kellett misézni, mivel a tömeg a Notre-Dame-hoz özönlik, és e közeli templomba is betér. A Notre-Dame előtt pedig valamiféle csarnok építését tervezik, amely fogadja a most oda járó zarándokokat és turistákat.

■ Sokan kritizálják azt a gyűjtést, amelyet a székesegyház felújítására indítottak el, és amelyre néhány nap alatt több tízmillió euró érkezett, noha a rászorulóknak soha nem lehetne ennyi pénzt összegyűjteni, és végképp nem ilyen ütemben. Ön szerint jogos-e ez a kritika?

Az egyik vállalkozó 200 millió eurót ajánlott fel, melyhez végül a kormány adócsökkentést is javasolt, a vállalkozó pedig még ezt az adócsökkentést is viszszautasította. A sajtóban vita zajlik a gyűjtésről, egy népszerű párizsi napilap azt írta, ha a nyugdíjasokról

van szó, akkor nincs rendelkezésre álló forrás, ám a székesegyház felújítására akár két nap alatt is előkerül. A mindennapi kenyér fontos, de a kenyéren kívül a nemzeti egység szimbolikus értékét is el kell ismer-nünk. Az adománygyűjtésben gyerekek és szegények is részt vettek, az emberek 5 vagy 10 eurót is adakoztak. Ez az esemény megérintette a nép lelkét, szimbolikusán a „francia lelket”. A Notre-Dame (magyarul Mi Asszonyunk) névben a „Notre” („mi”) szó azt jelenti, hogy mindenkié. Mária tehát mindenkié, azoké is, akik az egyháztól távol vannak. Az embereknek ezért ennyi-re fontos ez a katedrális.

■ E mögött talán a keresztényi kultúra iránti egyfajta nosztalgia állhat.

Őszintén meg kell mondanom, biztosan nincs szó nosztalgiairól. Keresztényként mi túl szegények és szerények vagyunk ahhoz, hogy bízunk a keresztény kultúra valamiféle újjáélesztésében. Nem vagyunk sem beképzelték, sem büszkék. Az egyházon belül léteznek mozgalmak, amelyek szeretnék visszahozni a latin szertartást és az egyház régi dicsőségét, de az ilyen hívők száma elhanyagolható. Az elnökünk úgy fogalmazott, hogy az efféle nehéz próbatételek során törekszünk a megújulásra. Természetesen ez csupán politikai szónoklat, de igaz van, valamin újítanunk kell. Bíborosunk pedig azt mondta, hogy az égő tetőről felülnézetből készült felvételek egy lángoló kereszt képét keltették, de ez tisztító- és nem büntető tűz! Ez annak a jele, hogy jobba kell válnunk és „élő köveknek” kell lennünk. Abban a pillanatban, amikor úgy látszott, a székesegyház teljes egészében összeomlik, azt mondtam, hogy nekünk kell élő köveknek lennünk.

■ Milyen most Párizsban a hangulat az első sokk elmúltával?

Párizsban még mindig nagy szomorúság uralkodik, az emberek szíve megrendült. A feleségem, aki egyáltalán nem az a szentimentális típus, ma a híreket nézve elsírta magát, le vagyunk sújtva. Mindez megérintette a francia szíveket, még ha ez romantikusan is hangzik. Bizonyára látták a kereszt fényképét, amely büszken állva maradt a Notre-Dame-ban. A szív a szívnek mindig kereszt. Ez azonban nem egy lángok fölött győzedelmeskedő kereszt, ahogyan azt egyesek értelmezik. Csak kevesen veszik észre, hogy e kereszt alatt a Fájdalmas Szűzanya áll. Ez a kereszt nem a hatalom szimbóluma. Mélységes alázatossággal haladunk tovább, a megújulás utáni vággyal, egy élő egyházban remélve. ///

Zajos a világ

Nincs olyan magyarországi lakóhely, ahol ne jelentkezne emberre ható, nem kívánatos zajterhelés. Mindennapjaink egyik legelterjedtebb környezeti ártalmáról van szó, amelyről mégis nagyon kevés ismerettel rendelkezünk. Cikkünkben összefoglaljuk a legfontosabb tudnivalókat.

► Berndt Mihály //////////////

A zaj láthatatlan szennyezés, nem érzékeljük úgy, mint egy füstölő kéményt vagy egy hulladékhegyet, szennyezett vízfelületet. Talán nem is vesszük észre – pedig egyre inkább jelentkezik az az egészségkárosító hatás, amely egész szervezetünkre, annak működésére kihat. Napjaink városlakói számára az egyik legfontosabb környezeti terhelést jelenti a zaj. Hatása minden kétséget kizáróan veszélyezteti, károsítja egészségünket. A zaj rontja komfortérzetünket, lehetetlenné teszi, hogy az egyébként pihenést, kikapcsolódást nyújtó területeket (kertek, parkok, erdők stb.) eredeti rendeltetésüknek megfelelően használhassuk. A nyugalmas, háborítatlan környezet, a csend olyan érték, amelyre alapvetően szükségünk van.

Egy pár évvel ezelőtt megjelent európai publikáció tanúsága szerint a halált okozó környezetkárosítások sorában a zaj a légszennyezés után a második helyet foglalja el. De milyen egészségkárosító hatása van a zajnak?

A 20-30 dB feletti hang zavarja az alvást.

A 40 dB-nél erősebb zajok zavaró hatásuk miatt pszichés terhelést eredményeznek, melynek mértéke nagyban függ az egyéni érzékenységtől.

A 65 dB feletti zajok azon kívül, hogy magatartásbeli változásokat okozhatnak, zavarják a beszédértést és a

koncentrálóképességet. A figyelem és a szellemi teljesítőképesség csökkenése révén növeli a balesetek gyakoriságát. Hosszú távon pedig a depresszió és az agresszív magatartásformák gyakoribb előfordulását okozza. A nagymértékű környezeti zaj stresszreakciót vált ki az emberi szervezetben, melynek kimutatható jelei az érszűkület, a vérnyomás- és pulzusszám-emelkedés, gyorsuló légzés és fokozódó izomtónus, emelkedett vércukorszint. A túl hosszú ideig tartó vagy túl intenzív stresszhatás hozzájárul a magasvérnyomás-betegség, fekélybetegség, ezen kívül a cukorbetegség és a szívinfarktus kialakulásához.

Nemcsak a fülünkről van szó

A környezeti zaj, amelyben mindennapjainkat éljük, hatással van társadalmi magatartásunkra, közérzetünkre. Ezek a hatások, hatásmechanizmusok nagyon összetettek, rendkívül finomak és közvetetten jelentkeznek. Sokszor úgy véljük, hogy a hatás nincs is kapcsolatban a zajforrással, nem tudjuk, mi bajunk van – pedig az ok a zajos környezet.

A társadalmi és viselkedésmódbeli változások mindennapi szokásainkra hatnak. Pl. becsukjuk az ablakokat, nem

Fotó: Berndt Wnaly

Villamos füves pályasza- kaszon

használjuk az erkélyt, hangosabbra állítjuk a rádiót, tv-t. Nemkívánatos szokásaink gyakorisága nő, agresszívebbé, elégedetlenebbé, passzívabbakká válunk, megváltoznak társadalmi életünk indikátorai (pl. lakóhelyi mobilitás, kórházi kezelések száma és a gyógyszerfogyasztás növekedése, nő a balesetek gyakorisága) és negatív hangulatváltozás lesz úrrá rajtunk, kedvetlenebbek, boldogtalanabbak, depresszióra hajlamosak leszünk.

Bár a viselkedésbeli változások összefüggenek a zajterheléssel, a zajnak való kitettség önmaga nem vezet agresszív magatartáshoz. Azonban, ha ez egyéb, már meglévő feszültségekkel, vagy ellenségeskedéssel párosul, könnyen válhat ki agressziót.

Ötletek otthonra

- nem mindegy, mikor és hogyan végezzük lakásunk karbantartását, felújítását, gépi kerti munkánkat (ha lehet, jelentős zajkeltés előtt értesítsük szomszédainkat, mettől meddig számíthatnak erre);
- kerüljük a reggel 6 óra előtt, és este 10 óra utáni hangos tevékenységeket (tv-nézés, zenehallgatás);
- légtelenítsük kavitáló vízvezeték hálózatunkat;
- kutyát sem ajánlott olyan lakótelepi lakásban tartani, ahol ugalása zavaró (a kutyának sem optimális egy ilyen helyzet);
- gondoskodjunk arról, hogy rezgést keltő háztartási gépeink ne érintkezzenek közvetlenül szomszéd fallal, padozattal (pl. mosógép alá rezgészigetelő szőnyeg elhelyezése);
- amikor zajkibocsátással üzemelő háztartási gépet (mosógép, hűtőgép, klíma stb.) vásárolunk, nézzük meg az energiacímkén megadott zajszintet (legalább összehasonlítás céljából), és ezt is figyelembe véve döntsünk a megvásárlásáról;
- hangfalat ne helyezünk a szomszédal határos falra;
- gondoskodjunk arról, hogy lakótelepi lakásban kerámiapadlót, parketta alkalmazása esetén szigetelő anyag kerüljön ezek alá beépítésre (Utólag már nem lehet ezen változtatni)..

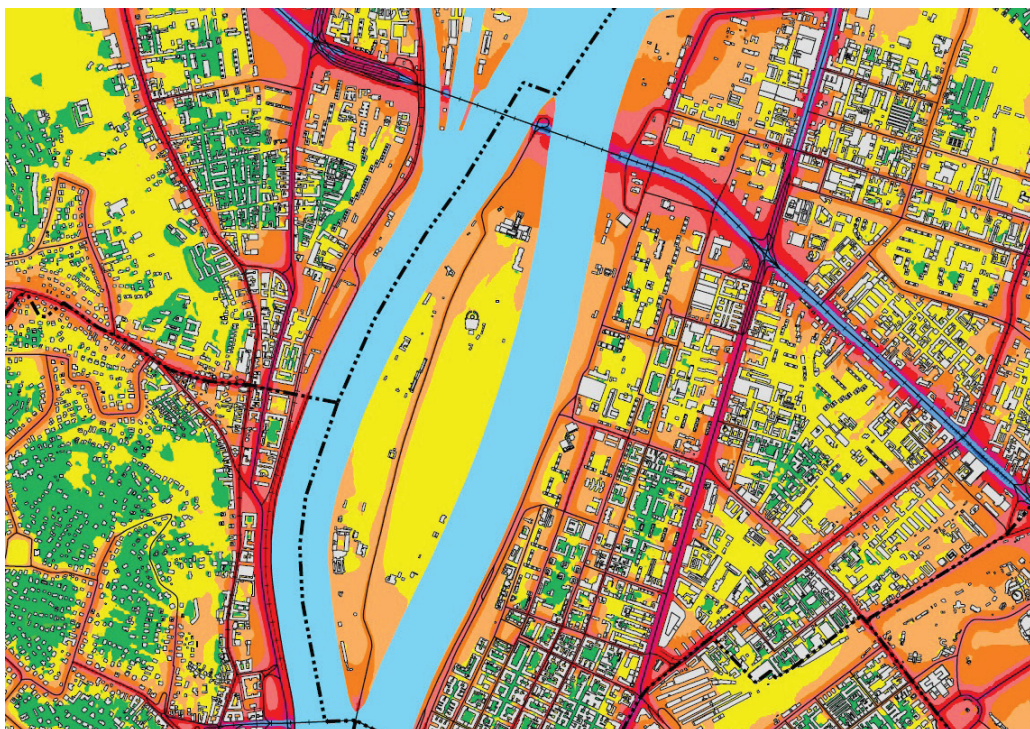
A zaj gazdasági hatásai közvetetten, ám egyértelműen kimutathatóak, meghatározhatóak. Csupán egy példával illusztrálva ezt az összetett hatást: Ha a környezeti zaj lakóhelyünkön komfortérzetünket, „jól-létünket” befolyásolja, természetes, hogy hatással van az ingatlan árakra is. (Nagyjából azt mondhatjuk, hogy 1 dB-es növekedés 1%-os ingatlanérték csökkenést eredményez.)

Tudjuk-e, milyen az a zajállapot, amelyben mindennapjainkat éljük, van-e erre vonatkozó információ? Igen, van! 2006 óta a mindenki számára hozzáférhető és könnyen értelmezhető ún. stratégiai zajterképeken láthatjuk nagyvárosaink részletes zajterhelését. (www.zajterkepek.hu) Ezek a zajterképek térinformatikai rendszerben jelenítik meg a meglévő terhelést, a nem kívánatos, javítandó konfliktushelyzeteket – a túllépés mértékét, a túllépéssel érintett lakosság, valamint érzékeny intézmények (kórházak, iskolák stb.) számát is. Ez alapján elmondhatjuk, hogy ma Magyarországon a nagyvárosi lakosság kb. 15%-a van kitéve folyamatosan egészségkárosító zajhatásnak. (Budapesten ez az arány cca. 30%!) A „területgazda” önkormányzatok feladata, hogy a mindenkori zajállapottal szembesülve, a nyilvánosság bevonásával (!!) intézkedési tervet állítson össze a küszöbérték feletti terheléssel érintett területek zajcsökkentésére, és a még háborítatlan területek megóvására. Ennek valóban közösségi tervezésnek kellene lennie. Azonban sajnálatos módon ennek kultúrája még nem vert gyökeret hazánkban. Úgy látom mindkét „oldalnak” lépéseket kell tenni, hogy ezen változtassunk. (A hozzáállás jelenleg az adminisztráció részéről az, hogy „úgysem értenek hozzá, miért kérdezzük a laikusokat”, míg a nyilvánosság részéről a reakció: „hiába mondunk bármit, úgyis azt csinálják, amit akarnak...” Ezen változtatni mindannyiunk felelőssége.)

Élhetnének csendesebben?

A környezeti zaj csökkentése hosszú és lassú folyamat. Hiszen kialakult városi infrastruktúrákkal állunk szemben, amelyek átalakítása nehéz és csekély eredménnyel kecsegtető feladat. Gondoljunk csak bele, mit lehet tennünk a budapesti Rákóczi út forgalmi zajának csökkentéséért akkor, amikor forgalomfelezéssel mindössze 3 dB-es zajszint-csökkenés érhető el? (10–15 dB-es túllépés van jelenleg ezeken a szakaszokon.)

Ám mindig lehet valamit tennünk! Nincs olyan helyzet, amire azt lehetne mondani, tehetetlenek vagyunk. Számtalan pozitív hazai példát is említhetünk. A város belterületén zajló gépjárműforgalom csökkentése érdekében

Budapest Margitsziget zajtérképe az éjszakai időszakban.

Az illusztrációt az EnviroPlus Kft. borsátozza rendelkezésére

épülnek az elkerülő utak (pl. M0 autópút), a villamospályák minden esetben rezgészigetelt alapozással készülnek (egyre több helyen találkozunk füves pályaszakaszokkal), egyre elterjedtebbek a sebességcsökkentett „tempo 30-as” övezetek, zajvédő falakkal is találkozunk főútjaink mellett... Türelemmel, kitartóan, tervezetten és szervezetten kell küzdenünk a környezeti zaj ellen.

Rendkívüli a tervezők felelőssége új létesítmények, új településszerkezetek kialakítása során. Hisz ekkor még lehetőség van figyelembe venni a környezeti zajvédelem szempontjait. Ekkor a leghatékonyabb a beavatkozás. Szomorúan kell azt is megállapítanunk, hogy még ma is gyakran találkozunk olyan új létesítménnyel, amelyről látszik, hogy egyáltalán nem gondoltak a zajvédelemre. És ez sok esetben nem pénz kérdése. Bizonyos esetekben azonban olyan erkölcsstelen magatartás áll a háttérben, amely az anyagi (általában személyes) érdekek miatt háttérbe taszítja a közjót szolgáló környezetvédelem szempontjait. Ekkor a kellemetlen és egészségkárosító következmények aztán más társadalmi csoportok számára jelentenek hátrányokat.

Mindig felmerül az a kérdés: Mit tehetek én személyesen a környezeti zaj csökkentéséért? Erre is érvényes, hogy nincs olyan, hogy nem tehetek semmit!

Minden a KAPCSOLATRÓL szól. Ember és ember között, ember és a természet között, ember és a természetfeletti között. Ilyen kapcsolat a hang is és a csend is. Amikor a hang nem a pozitív, építő kapcsolatot szolgálja, akkor beszélünk „zaj”-ról. S ez nem a decibelen múlik! Egy műszermutató Beethoven szimfóniáját „hallva” ugyanúgy kileng, mint a csikorgó villamos hatására. Mégis micsoda különbség!

Figyeljünk egymásra, és ne tegyünk olyat, amit nem szeretnénk, ha mások tennének velünk. Az emberi együttélés szabályainak betartása, a zajvédelmi ismeretek terjesztése, a megfelelő szemlélet kialakítása ugyanolyan, ha nem több eredménnyel jár, mint a nagy költséggel megvalósított zajcsökkentés, bár egyik a másikkal nem helyettesíthető. //

Ötletek autósoknak

- javíttassuk meg időben a rossz, és emiatt hangos kipufogónkat;
- ne bömböltessük az autórádiót (főleg éjszakai időszakban, városban belül);
- ne csapdossuk, finoman csukjuk be autónk ajtaját;
- kerüljük a túlzottan „sportos” vezetést, mert ez erőteljes gyorsítást, intenzív fékezést jelent – mindkettő zajhatása jelentős;
- ne dudáljunk feleslegesen (tartsuk be a KRESZ előírásait).

Hegyek fel

*„Mutatta fényesebben
a délidőben csúcson járó napnál,
utamat hol keressem,
hol vár, kit ismerek már,
hol rejtekünk, ahol most senki sem jár.”*
(Keresztes Szent János:
A Kármel hegyére vezető út)

Szeretek néha úgy gondolni az életre, mint a hegymászásra. Az út fárasztó, nehéz, máskor meg szinte magától fogynak a kilométerek és minden lépés öröm. Aztán néha semmi szépség nincs benne. Szürke az ég és kopár a táj. Vagy a hőség lohasztja az izmok erejét, vagy a nyirkos hideg. Megjelenik egy sziszegő gondolat: „Mire jó ez az egész, minek indultam el?” Sűrű sötét erdőben botladozik a láb, vagy épp egy felhő nyel le mindent, ami pár méternél messzebb van, vagy már olyan fáradt a fej, hogy mindig csak a következő lépésig tud gondolni, és az ember nem látja, honnan jön és hova tart, egyetlen irányzéka talán csak az: „Arra nehezebb a lépés, tehát arra van fel, arra kell tartanom!” És egy belső hang mondja: „Tovább!” Mégis a fáradtság és a kétely néha győz, vagy egy elágazás bizonytalanít el, és a láb megáll. Aztán mégis továbbmegy, és jön egy kilátópont, ahonnan minden látszik, az Út, és innen már olyan egyértelmű melyik kanyart hol, miért kellett megtenni, és a Cél, amely minden korábbi lépést, botlást édesebbé tesz. ///

Handbauer Máté

Fotó: Pixabay

Milyenek a cigányok?

RomaNews Production néven indult öt évvel ezelőtt az a YouTube csatorna, amely jelenleg több, mint 130 feltöltött videónál és (velem együtt) immár 24 000 fölötti feliratkozóval büszkélkedhet. Ricsi és Tibi, két cigány származású, miskolci egyetemista alapították a csatornát, amely azóta nagy szépszerúségre tett szert, illetve az idő során további tagokkal bővült, a magyar Danival és a szintén roma Xénivel és Jenővel. A RomaNews olyan vicces, néhány perces videókat készít, amelyek egyszerre szórakoztatnak, elgondolkodtatnak, és némi okító tartalmuk is van arról, milyenek a romák, milyen cigányként a többségi társadalomban élni, hogyan lehet megtalálni a közös hangot – s teszik mindezt a humor erejével. „Kultúr-rasszizmuson alapuló szoció kritikai poénkodás” – írta róluk Szirmai Gergely kritikus. Olyan kulturális közeget teremtenek, amelyen keresztül megmutatkozik egy művelt, tájékozott, bölcs és nagyon vidám, önmagával szembenező, fiatalokhoz szóló és igényes humorkultúra, cigány módra. Találkozhatunk olyan mulatságos összeállításokkal, mint a Roma válogatott a világbajnokságon, Mikor játszod ki a cigány kártyát!!!, 10 cigány szó, ami beépült a magyar nyelvbe, vagy a Roma rutin / Életmódváltás cigányosan. A videók színvonalasak, szeretetreméltók, a kommenteket olvasva látszik, hogy a nem romák is nagyon pozitívan (csalódva) reagálnak a tartalmakra, sokan őszinte meglepődésükről számolnak be, és kifejezik abbéli hálájukat, hogy vannak előremutató példák, és ma Magyarországon készül ilyen jellegű, igényes szórakoztató műsor romákról nem csak romáknak. ///

Antal Gergely

Fiatal példakép

Április 2-án a Szentszék sajtótermében bemutatták Ferenc pápa „Christus vivit” (Krisztus él) kezdetű, fiataloknak szóló apostoli buzdítását, mely tulajdonképpen egy hosszú, személyes hangvételi levél, melyet a pápa minden fiatalhoz intéz. A buzdítás második fejezetében a Szentatya fiatal szentek életét ajánlja példaképül, s köztük a hozzánk időben legközelebb állóként boldog Chiara Luce Badano-t, aki fiatal lányként, 1990-ben halt meg, s hosszú betegsége alatt „megtapasztalta, hogy a fájdalom átváltozhat szeretetté [...]. Lelki békéjének és örömeinek kulcsa az Úrba vetett feltétlen bizalma volt, és az, hogy betegségét úgy fogta fel, mint az ő akaratának titokzatos megnyilvánulását saját és mindenki javára” – írja róla a pápa.

A Luce nevet a Fokoláre Mozgalomban kapta, melynek kislánykorától tagja, és lelki életének forrása az egység lelkesége volt. Azzal, hogy a szentatya most a fiatalok elé állítja példaképül, ahogy ezt a Rio de Janeiróban, a Világíjúsági Találkozón is tette, egyben az egység lelkiségét is úgy mutatja be, mint az életszentségre vezető egyik utat.

A sugárzó életű lányt 2010. szeptember 25-én avatták boldoggá, emlékéét továbbra is nagyon erősen ápolja nemcsak a mozgalom, hanem egyházmegyéje is. Chiara Luce még életében, a 18. születésnapjára kapott ajándék pénzből Afrikát szerette volna segíteni. A temetésén összegyűlt adományokkal kiegészítve és az azóta is tartó folyamatos gyűjtésből az afrikai Béninben kutatást, kialakítottak egy orvosi rendelőt és egy gyermekotthont is Chiara Luce Központ néven. A legújabb fejlesztés egy kis szülészeti rendelő mellett. „Úgy tűnt, halálával minden álma elenyészett, valójában azonban éppen ekkor kezdtek el valóra válni” – írja a *chiaralucebadano.it*. ///

Paksy Eszter

Dávid és Góliát észak-afrikai módra

Algériában április 26-án immár a tizedik pénteken vonultak az utcákra férfiak és nők, kabilok és berberok, ügyvédek és orvosok... tízezrei. Péntekenként, hisz muszlim ország lévén, ez a szünnap. A polgári kezdeményezés akkor tört ki, amikor a 20 éve hatalmon levő, s immár cselekvésképtelen elnök, Abdel-Azíz Buteflika szóvivője bejelentette, hogy újra indul az áprilisi elnökválasztáson. Ami a jelenlegi korrupcióval átszőtt helyzetben a klánja és gazdasági-politikai érdekcsoportjaik hatalmának átmentését jelentette... volna. Hiába próbálták csírájában elfojtani ezt a passzív ellenállást a szokásos módszerekkel: újságírók bebörtönzése, rendőrök kivezénylése. Sőt, az algírok az április 2-i „fél győzelem”, Buteflika lemondása után sem maradtak otthon. Átmeneti utódja július 4-re hirdetett választásokat, de Benzalla közeli híve volt az elnöknek. Nem engednek hát a 48-ból: alkotmány- és jogrend reformot, a teljes kormányzó elit leváltását követelik.

Hétről hétre komoly törekvés, hogy megmaradjon a békés jelleg, a rendőri vízágyú, könnygáz, bomlasztó csoportok ellenére. Megrendítő jótanácsok köröznék a facebookon, „a békés vonulás (nem tüntetés!) tízparancsa”, a közös nemzeti identitásra emlékeztetők. Fialok csoportjai szedik a szemetet a vonulók után.

Netán háttérből manipulálják az egészet? Jean-Paul Vesco, helyi katolikus püspök így nyilatkozik: „Tanúsíthatom, hogy egy nép az, ami saját kezébe veszi a sorsát. Látom magam körül, a résztvevő emberek által, hogy békés, kedves, határozott mozgalom bontakozott ki, amely elutasítja a gyűlöletre uszítást.” Bárcsak végre a 62-ben elnyert függetlenség kiteljesedhetne, és ez a sokat szenvedett Dávid legyőzné a kőolajgóliátokat! ///

Prokopp Katalin

Szedd magad – gyümölcs helyett szemetet

Egy új, rendkívül hasznos kihívás jelent meg nemrégiben a világhálón: a #trashtag vagy #trashchallenge címke alatt futó akció a korábbi értelmetlen hidegvízzel leöntés vagy sajtodobálás helyett valós környezeti és társadalmi hatást ér el. A feladat egyszerű: keress egy szemetes területet és tisztítsd meg! Az emberek aztán persze sorra osztják meg a változást dokumentáló képeket: az elsők egy teleszemetelt területen pózolnak, legyen az erdő, mező, útszéle vagy akár park. A másik képkockán pedig ugyanott döbbenetes mennyiségű szemeteszák sorakozik katonás rendben, mellettük a lelkes hulladék-eltakarítók.

A kezdeményezés mára az egész Földet bejárta, Afrikából, Ázsiából, Európából és Amerikából is láthatunk örömteli megtisztulásokat. A kihívás résztvevői igazi hősnék érezhetik magukat, hiszen csak kemény munkával lehet elérni látványos változást. Világszerte régóta probléma a rengeteg, magunk után eldobált hulladék, s elgondolkodtató, hogy miért csak most, a közösségi média eszközével lehetett a lakosságra hatni, akik eddig naponta kerülgették a kupacokat. Ez az akció megmutatta, hogy a jót is divatba lehet hozni, de még több ilyen kezdeményezésre lenne szükség, akár közösségi szinten is, hogy eljussunk odáig is, hogy ne csak büszkélkedésből tegyünk valamit saját jövőnk érdekében! Jöhetne például egy megelőző-kampány: a szedd magad helyett a ne dobd el... ///

Antal Gergely

Az emberi természetén túl

„Felebarátodat pedig szeresd úgy, mint saját magadat” (Mt 19,19). Ez a mondat állandó feszültséget eredményez bennünk, hiszen emberi természetünk önmagát szereti.

A híradások gyakran szólnak természeti csapásokról: földrengések, viharos szelek, melyek sebesülteket, hajlékukat vesztett áldozatokat követelnek.

Nem mindegy, hogy a károsultak között vagyunk-e vagy sem.

Akkor is, ha valamicske segítséget nyújtunk nekik, nem rólunk van szó, nem mi vagyunk a helyükben.

De megtörténhet, hogy holnap éppen fordítva lesz: a halálos ágyamon fekszem (ha egyáltalán lesz ágyam!), a többiek pedig a szabadban élvezik a napsütést, az életet.

»Felebarátodat pedig szeresd úgy, mint saját magadat»: Krisztus parancsa felülmúlja emberi természetünket. Az az *ajándék* sem emberi természetű, amit hozott, amit a samariai asszonynak említett.

Azért lehetséges az azonosulás testvérünk fájdalommal, örömeivel vagy a másik aggodalmával, mert ott él bennünk az isteni természetű szeretet.

A keresztény szeretetben testvérünk valóban vigaszt talál. Legközelebb pedig lehet, hogy ő fog vigaszt nyújtani nekünk. Így élhető igazán az élet, másképp igencsak kemény és nehéz, sőt néha még lehetetlennek is tűnhet. ///

Chiara Lubich: A szeretet művészete.

Új Város, 2006. 56. oldal

Szeresd felebarátodat, mint önmagadat

Elmélkedések a szeretet művészetéről
Chiara Lubrich nyomán

Folytatjuk a szeretet művészetének pontjait elmélyítő sorozatunkat. Ezúttal a „mint önmagadat” főparancsról gondolkodunk.

Igino Giordani (1894–1980) írása megvilágítja, hogy Isten maga az, aki elsőként úgy szerette az embert, mint önmagát, és az Ő élete bennünk az, ami minket is képessé tesz erre a természetfeletti szeretetre.

Az emberek közötti kapcsolat a szeretet játéka: az egyik látszólag ad, a másik elfogad. Valójában mindketten adnak és elfogadnak, hiszen akiket szolgálunk, azok azt a kiváltságot adják nekünk, hogy bennük Istent szolgálhatjuk, és így érdemeket szerzünk, melyek megnyitják az Istenhez vezető utat előttünk.

Hogy a testvéren keresztül magát Istent szolgáljuk, azt az evangéliumból tudjuk, miszerint az utolsó ítéletkor a testvéreknek tett szolgálatainkat úgy fogják kezelni, mint Krisztusnak tett szolgálatot, és Isten is úgy fog minket megítélni, ahogy mi ítéltünk meg másokat és ahogyan bántunk a testvéreinkkel. Isten az ítélet pillanatában a „szemet szemért, fogat fogért” törvényét úgy fogja alkalmazni, hogy önmagát testvéreinkkel azonosítja, azaz valós egyenlőséget tesz önmaga és a testvér közé: így gyakorlatilag, ha a testvérről van dolgunk, Istennel kerülünk kapcsolatba.

Az egyenlőség forrása

Így egyfajta egyenrangúság jön létre Isten és a testvér között. A törvény azonban, mely ekként rendelkezik: „szeresd felebarátodat, mint önmagadat”, biztosít egyfajta egyenrangúságot közted és a testvér között is. A szeretet által minden teremtmény a te szintre emelkedik, és ez a szint bizonyos módon a lehető legmagasabb, ami az ég alatt adatott. A szeretet tehát az egyenlőség forrása is, és

Igino Giordani, a szerző, a mozgalom fiataljai körében

fakad minden következmény:
„Ne tedd másoknak azt, amit nem szeretnél, hogy neked tegyenek”
 – negatív megfogalmazásban.
„Tedd másokkal azt, amit szeretnél, hogy veled tegyenek”
 – pozitív fogalmazásban.
 Nem akarom, hogy meg-
 rágalmazzanak, kiéheztessenek,
 ne legyen lakásom,
 munkám, ne legyenek

örömeim... ezért amennyire tőlem

telik, azon kell munkálkodnom, hogy a többieket is tiszteljem, enni adjanak nekik, lakást és munkát kapjanak, és megvigasztalják őket.

Itt is láthatjuk a szeretet játékát. Krisztus úgy szereti a testvéreit, mint önmagát: vérét ontja értük, ahogy Bossuet magyarázza, végtelen értékkel ruhazza fel őket, melyet csak a felbecsülhetetlen értékű vérral lehet megfizetni. Azaz, ha az Atya saját fiát küldi, hogy értük megöljék, ez azt jelenti, hogy bizonyos értelemben egyenrangúnak tartja őket Fiával. Így egyfajta egyenlőség alakul ki Krisztus és a testvérek között, melyet a kegyelem hoz létre: minden *gratis data* (ingyen adatott). Vagyis amennyiben működik a megváltás az isteni szeretet csodája által, akkor én, a testvér és Isten egyenrangú kapcsolatba lépünk: ahogy én bánok a testvérral, úgy bánik Isten velem; ahogy a testvér bánik velem, úgy bánik Isten velem. A szeretet bizalmasságot hoz létre, egyenlő szintre helyez: Isten a saját szintjére emel minket, ahogy az Atya is saját szintjére emeli a gyermekeit. Ez az emberfeletti szeretet csúcsa, amely minden határt felülmúl. S ez abban áll, hogy Isten önmagához vonzza a teremtményeket. Mondhatnánk, hogy maga Isten az, aki elsőként gyakorolja az evangélium legfőbb elvét: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat”, ráadásul Istenként szeret minket, azaz végtelenül. Hiszen szeretetét odáig fokozza, hogy egyiknek akar látni minket önmagával: saját természetében akar minket részesíteni. Hát nem ezért részesült ő is a mi természetünkéből?

Ez Isten lelki végtelenségének humanizálódása: a mi sorainkra lép, hogy lehetővé tegye számunkra a vele való együttélést. ///

Forrás: *Igino Giordani: Il fratello. Città Nuova, 2011. 74–75.*

ez a testvériség feltétele, amely nem ismer édes és mostoha gyermeket. Lehet, hogy vannak okos és kevésbé okos teremtmények, szépek és kevésbé szépek, többé vagy kevésbé egészségesek vagy jók, de mindannyian ugyanannak az Atyának a gyermekei, és ezért mindannyian egyenlőek vagyunk előtte. Ezért ahogy az Atya bánik veled, neked is úgy kell bánnod a testvéreddel.

Ez a törvény. A törvény pedig az igazsághoz tartozik, az igazságosság pedig a társadalom alapja. Egy társadalom akkor keresztény – vagyis akkor alapul az evangélium igazságán – ha minden tagja úgy szereti a többi tagot, mint önmagát. Szent János, a Szeretet-Isten evangélistája írja: *„Aki nem szeret, nem az igazsághoz szabja tetteit”* (Vö. 1Jn 3,10–11). Az jár az igazságban tehát, aki szeret. Az igazságosság megegyezik a szeretettel, amit úgy is mondhatunk, hogy a szeretet a legmagasztosabb igazság. Ha ez így van, világosan megállapíthatjuk, hogy rendben vagyunk-e Istennel.

Akkor vagyunk rendben Istennel, ha rendben vagyunk a testvéreinkkel. Akkor szeretjük az Egyiket a mennyben, ha szeretjük a másikat a földön.

Mindez nagyon egyszerű, nagyon földhözragadt, mert nagyon égi is.

A megváltás csodája

„Mi tudjuk, hogy a halálból átmentünk az életre, mert szeretjük testvéreinket.” (1Jn 3,14)

Ha mi, akiket Krisztus megváltott, nem szeretjük a testvérünket, az életből visszatérünk a halálba. Ebből

MÁJUS

„Békesség
nektek! Amint
engem küldött
az Atya, úgy
küldelek én is
titeket.”

(Jn 20,21)

Kilépni önmagunkból

János evangélista miután elbeszélte Jézus tragikus kereszthalálát, amely megzavarta és félelemmel töltötte el a tanítványait, meglepő hírt közölt: Jézus feltámadt és visszatért övéi közé! Húsvét reggelén ugyanis a Feltámadott megmutatkozott Mária Magdolnának, este pedig megjelent a tanítványoknak, akik mély fájdalomukban leverten és csalódottan bezárkóztak házukba.

Jézus keresésükre indul, mert újra találkozni szeretne velük. Nem törődik vele, hogy megtámadták és elmenekültek a veszély elől, inkább megmutatja nekik a szenvedések nyomát, a kereszten meggyötört testén, a sebhelyet a kezén és átszúrt oldalán. Első szavaival békét kíván: igazi ajándék ez, mely a lélek mélyére hatol, és átalakítja az életünket.

A tanítványok ekkor végre felismerik, és újra öröm tölti el őket, mert ők is úgy érzik, begyógyultak sebeik, vigaszt és fényt találnak újra együtt Urukkal és Mesterükkel.

Ezután a Feltámadott nagyon fontos feladatot bíz erre a kis, törekeny csoportra: menjenek ki az utakra, és vigyék a világba az evangélium újdonságát, ahogyan Ő tette. Micsoda bátorság a részéről! Amint az Atya bízott őbenne, Jézus is teljesen megbízik tanítványaiban. Végül Jézus „rájuk lehel”, azaz megosztja velük benső erejét, a szívet és elmét megújító Szeretet-Lelkét.

Jézus átélte az emberi lét teljességét: megtapasztalta a barátság örömét, a megtagadás fájdalmát, a munka fáradalmát és az úton levés fáradtságát; tudja milyenek vagyunk, ismeri a korlátainkat, a szenvedést és a kudarcot, amelyet nap mint nap megtapasztalunk. És mint a bezárkózott tanítványokat, bennünket is fölkeres egyenként a sötétségünkben, bezártságunkban, és megbízik bennünk. A feltámadt Jézus azt kéri, hogy járjunk vele együtt a béke és az élet útján, hogy aztán ebben másokat is részesíthessünk. Elküld, hogy tanúságot tegyünk a vele való találkozásunkról, hogy „kilépünk” önmagunkból, törekeny biztonságaink és korlátaink közül, hogy időben és térben folytassuk a küldetését, amelyet az Atyától kapott, adjuk hírül, hogy Isten a Szeretet.

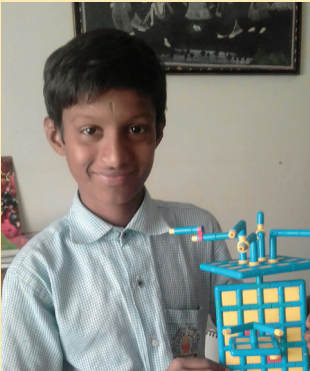
Chiara Lubich ezt az igét így magyarázta: „Ma

már nem elégségesek a szavak. [...] Az evangélium hirdetése akkor lesz hatékony, ha az élet a tanúságtételén alapul, mint az első keresztényeknél, akik elmondhatták: »Azt hirdetjük nektek, amit hallottunk, amit saját szemünkkel láttunk...« Akkor lesz hatékony, ha rólunk is elmondható lesz majd, ami róluk: »Nézd, hogy szeretik egymást, készek az életüket adni egymásért.« Akkor lesz hatékony, ha konkrét módon éljük a szeretetet úgy, hogy adunk; válaszolunk a szükségét szenvedőknek, ételt, ruhát vagy otthont adunk annak, akinek nincs; barátságot annak, aki magányos vagy reményvesztett; támaszt annak, aki próbatételekkel küzd. Ha így élünk, Jézus vonzerejéről teszünk tanúságot a világban, és másik Krisztussá válva hozzájárulunk ahhoz, hogy műve folytatódjék.» Mi is Jézus keresésére indulhatunk a fájdalomtól és a magánytól szenvedő emberekben. Nagy tisztelettel följajánlhatjuk, hogy haladjunk együtt az élet útján a béke felé, amelyet Jézustól kapunk. M. Pia is ezt tette a barátaival együtt egy dél-olaszországi kis központban, ahol a menekülteket szolgálják, akiknek arcáról az elszennvedett háborúk és erőszakos tettek fájdalmas történetei olvashatók le.

„Hogy én mit keresek itt? – tette föl a kérdést M. Pia. – Jézus ad értelmet az életemnek és tudom, hogy őt ismerhetem föl és vele találkozhatom, főleg a legsebezhetőbb testvéreimben. Olasz nyelvoktatást ajánlottunk nekik, és a segítségünket a munka- és lakáskeresésben, hogy először az anyagi szükségleteiket elégítsük ki. Megkérdeztük, hogy lelki segítséget is igényelnének-e, és ezt nagy örömmel fogadták az ortodox asszonyok. Egy másik központba baptista keresztények is érkeztek. A baptista lelkésszel megszerveztük, hogy vasárnaponként elkísérjük őket az istentiszteletre, jó néhány kilométernyire. Ebből a konkrét szeretetből megszületett és megerősödött a keresztények között a barátság, amelyet aztán tovább építettünk közös kulturális alkalmakkal, kerekasztal-beszélgetésekkel és koncertekkel is. Fölfedeztük, hogy egyetlen nép vagyunk, mely az egység építésének új útjait keresi a különbözőségben, hogy együtt tehéssünk tanúságot Isten Országáról.”

Letizia Magri

Fordította: Reskovits Ágnes

A mi gyermekeink

Pakisztánban az április elején kezdődő tanévben hatvan kisiskolás kezdheti meg tanulmányait a Fokoláre Mozgalom magyarországi közössége segítségével, miután közel négymilliárd forint gyűjt össze e célra. Immár második éve segítik az ázsiai országban működő Szociális Központot, ahol 130 kaszton kívüli, nyomorúságos körülmények között élő hindu és keresztény gyermek sorsát igyekeznek a tanítással révén jobbra fordítani. Az adománygyűjtés csodákkal teli hónapjairól számol be a két szervező, Téglásy Klára és Tóth Judit.

Az egész folyamat Isten-élmény volt. Mindig megbeszéltünk mindent egymással és Istennel, így kerestük, hogy merre lépünk, kiket szólítsunk meg. A kitarás, a megszülető ötletek egészen biztos, hogy nem csupán emberiek. Megtapasztaltuk, hogy „Isten szeretete mindenkire kiárad, nekünk kell közvetítőnek lenni.” A korábbi években jótékonyági koncertet szerveztünk és egy-egy nagyobb gyűjtést, idén arra gondoltunk, a sok kicsi sokra megy alapon 100 forintos akciót hirdetünk. Iskolákat, plébániákat, közösségeket kerestünk meg. Nagy élmény volt Isten teremtő erejével együtt dolgozni, tetten érni Őt, ahogy alkot. Ez tükröződik az átél vagy hozzánk visszajutott történetekben. Egy tanár meghirdette a gyűjtést az iskolájában, de csak egy kisebb összeg jött

össze. Ez először fájtnak, de aztán arra indította, hogy a saját nehéz anyagi körülményei ellenére megduplázza az összeget. Egy budapesti templomban sütívásárt tartottak a pakisztáni gyerekekért. A tette kész és fogékony hittanosok közül az egyikük elhozta az összes zsebpénzét, egy ötödikes pedig ujjongva mondta: „De jó, lesz egy gyerekünk.”

Manapság szokás az általános iskolások körében a szülinapot a barátaikkal játszóházban, lézerharccal vagy szabaduló szobában ünnepelni. Ilyenkor minden meghívott visz ajándékot is. Egy kisfiú szülei, akik hallottak a gyűjtésről, megkérték a meghívottakat, hogy az ajándékokra szánt pénzt adják össze, ebből kapott az ünnepelt egy kisebb legót közös meglepetésként, a fennmaradó összeget pedig a pakisztáni gyerekeknek küldték el. Egy volt ferences diák, aki ma vállalkozó, honlapunkon olvasta a Szociális Központ történetét, amit több mint harminc éve épp egy ferences atya indított el. Ez arra sarkallta, hogy öt gyerek tanítását kifizesse.

Az egyik gyűjtéskor valaki 50 leit dobott be. Másnap felismertem a misén és még egyszer megköszöntem neki. Erre ezt válaszolta: „Tudom, mit jelent nélkülözni, a mai napig albrétben lakom.” Egy kétgyerekes édesanya kifizette egy gyermek teljes iskolaévet. Így fogalmazott: „Az én pakisztáni kislányom fényképét kivettem a falra. Valahányszor ránézek, tudom, hogy most már nem két gyermekért vagyok felelős, hanem érte is.”

Az ózdi gyerekek, akik bár maguk is nagy szegénységben élnek, látva a Pakisztánról készült képsorokat, mégis gyűjtöttek 7000 forintot, sőt néhányan, aki nem tudtak mást adni, cukorkát dobtak a gyűjtőkosárba.

Volt olyan is, hogy nem tudták tovább vállalni a támogatást: „Reménykedtem a folytatásban – írta egyikük –, de jobbnak tűnik átadni ezt a két gyermeket azoknak, akik biztosan tovább tudják őket segíteni. A gyermekek a szívemben, imáimban maradnak.”

Egy vidéki gimnáziumban a Diákönkormányzat teljes mértékben sajátjának érzi ezt az akciót, a nagyobb tanulók lényegében tanári segítség nélkül szervezik a gyűjtést, és tájékoztatják a kisebbeket erről a lehetőségről.

Az egyik plébániai adakozás alkalmával a szombat esti mise után egy idős, bottal közlekedő néni odajött és megkérdezte: „Holnap is eljönnek? Ha igen, akkor hozom a 100 forintot, mert most nincs nálam pénz.”

Persze gyakran feltették nekünk azt a kérdést is, hogy miért éppen Pakisztán, hiszen itthon is van rászoruló. Az egyik életigében találtuk ezt a mondatot, ami válasz volt nekünk: „Isten igazságossága egyenlő a minden gyermeke iránti végtelen szeretetével. Jézus által előttünk is megnyílik az útja, hogy az irgalmasságot és a megbocsátást gyakoroljuk és terjesszük, mely egyben a társadalmi igazságosság alapja.”

Hogy jövőre hogyan tovább, arra még a jeleket várjuk, de folytatjuk a gyűjtést. //

JÚNIUS

„Amikor leszáll rátok a Szentlélek, erő tölt el benneteket, és tanúim lesztek!”

(ApCsel 1,8)

Megvilágosít és vezet

Az Apostolok Cselekedetei kezdődik így, amelyet Lukács evangélista írt. A feltámadt Jézus röviddel azelőtt, hogy végleg visszatér az Atyához, megígéri az apostoloknak, hogy Istentől fogják megkapni az erőt ahhoz, hogy az emberiség történelmében hirdessék és építsék az ő Országát.

Nem arról van szó, hogy ennek segítségével megdöntsék az államrendet, vagy egymás ellen fordítsanak politikai vagy közjogi hatalmakat, hanem arról, hogy fogadják mélyen szívükbe Isten Lelkét, és Ő ösztönözze cselekedeteiket, tegye „új emberekké” őket.

Nem sokkal ezután vannak együtt a tanítványok Máriával, leszáll rájuk a Szentlélek, és hirdetni fogják Jézus üzenetét Jeruzsálem szent városától kezdve a „föld végső határáig”.

„Amikor leszáll rátok a Szentlélek, erő tölt el benneteket, és tanúim lesztek”

Jézus az apostolokat és velük együtt minden tanítványát meghívja, hogy „tanúi” legyenek.

Valóban, minden keresztény, amikor Jézus által fölfedezi, hogy mit jelent Isten gyermekének lenni, fölfedezi a meghívást is. A hivatásunk és gyermeki mivoltunk a küldetésben valósul meg, hogy testvérként közeledünk a többi emberhez. Mindannyian meg vagyunk hívva, hogy apostolok legyünk, akik tanúságot tesznek az életükkel, és ha szükséges, akkor a szavaikkal is. Akkor vagyunk Jézus tanúi, amikor magunkévá tesszük életstílusát. Amikor nap mint nap a családjában, a munkahelyünkön vagy az iskolában, vagy éppen kikapcsolódás közben befogadó és megértő módon közeledünk az emberekhez, akikkel találkozunk, és a szívünkben mindig ott van az Atya nagy terve az egyetemes testvériségről.

Marilena és Silvano meséli: „Amikor összeházasodtunk, szerettünk volna mindenki irányában befogadó család lenni. Egyik legelső tapasztalatunk ezzel kapcsolatban egyik karácsony előtt történt. Nem szerettünk volna csak futtában kívánni boldog karácsonyt mindenkinek a templom előtt, ezért arra gondoltunk, hogy szomszédainkat személyesen keressük fel egy kis ajándékkal. Mindannyian meglepődtek, de örültek, különösen az a család, akit mindenki igyekszik elkerülni. Megnyitották a szívüket és meséltek a nehézségeikről, különösen arról, hogy évek óta senki sem látogatta meg őket. Több mint kétórásra sikerült ez a látogatás, és nagyon megrendültünk ezeknek az embereknek az örömet látva. Így a kezdeti elhatározás következtében, hogy mindenki felé nyitottak leszünk, nagyon sok emberrel megismerkedtünk. Nem volt mindig könnyű, mert egy-egy váratlan látogatás sokszor áthúzta a terveinket, de mindig szem előtt tartottuk, hogy ne hagyjuk ki ezeket a lehetőségeket a testvéri kapcsolatok építésére. Egyszer kaptunk egy tortát, és meg akartuk osztani azzal az asszonnyal, aki segített a brazíliaiaknak szervezett gyűjtésben. Örült az ötletnek, nekünk pedig alkalmat adott, hogy megismerjük a családját is. Amikor eljöttünk tőlük, azt mondta: »Bárcsak nekem is lenne bátorságom meglátogatni másokat!«”

„Amikor leszáll rátok a Szentlélek, erő tölt el benneteket, és tanúim lesztek”

Mi keresztények a keresztséggel megkaptuk ajándékol a Szentlelket, de Ő szól minden ember lelkiismeretében, aki őszintén keresi a jót és az igazságot. Ezért mindannyian helyet tudunk készíteni Isten Lelkének, és engedhetjük, hogy vezessen.

Hogyan ismerjük fel és hogyan hallgassunk a hangjára?

Segítségünkre lehet ebben Chiara Lubich gondolata: „A Szentlélek [...] bennünk lakozik, a temploma vagyunk. Megvilágosít és vezet bennünket. Az igazság Lelke, általa értjük meg Jézus szavait, amelyeket élővé és aktuálissá is tesz; eltölt bennünket a Bölcsesség iránti szerelemmel, és megsúgja nekünk, hogy mit és hogyan mondjunk. A Szeretet Lelke, aki eláraszt bennünket szeretetével, képessé tesz arra, hogy szeressük Istent teljes szívünkkel, lelkünkkel és erőnkkel, és hogy szeressünk mindenkit, akivel találkozunk. Az erősség Lelke, aki megadja a bátorságot és az erőt ahhoz, hogy az evangélium szerint éljünk, és mindig az igazságról tegyünk tanúságot. [...] Isten szeretetével szívünkben, és ezzel a szeretettel messzire juthatunk, és nagyon sokakat részesíthetünk saját felfedezésünkben. [...]

A földnek nemcsak földrajzi értelemben vannak »határai«. Ez a kifejezés például azokra is vonatkozik, akik ott élnek a közelünkben, de még nem részesültek abban az örömben, hogy igazán megismerték volna az evangéliumot. Tanúságtételünknek egészen eddig kell eljutnia. [...] Jézus iránti szeretetünk azt kéri tőlünk, hogy »váljunk eggyé« mindenkivel, tökéletesen elfelejtkezve önmagunkról, amíg a másik, akit a bennünk lévő Isten szeretete gyengéden megsebzett, eggyé nem akar majd válni velünk és így kölcsönössé válik a segítség, az ideálok, a tervek, az érzelmek. Csak ekkor beszélhetünk majd; és amit mondunk, a kölcsönös szeretet talaján ajándékká válik.”¹ //

Letizia Magri

Matekos agy, tiszta szív

Orvosi vizsgálaton voltunk két lányommal, és utána beültünk egy kávézóba reggelizni. Mikor kijöttünk, „matekos agyú” lányom megjegyezte: „Anya, a pénztáros elszámolta magát.” Próbáltam elengedni a fülem mellett, de ő csak nem tágitott. Erre elővettem a blokkot, és tényleg, a hölgy három helyett csak két kapuccsinóval számolt. A minimális árkülönbözet ellenére becsületből visszamentünk. A pénztárosnő azt hitte, többet számolt, elkezdett hát mentegetőzni. Mikor újra elmagyaráztuk, hitetlenkedve nézett ránk: „Először fordul velem elő ilyen. Végtelenül köszönöm.” *(Olaszország)*

Jelzett a lelkiismeretem

Tanítónő vagyok. Egy kisfiú jelentkezett dolgozat kiosztás után, hogy ugyanazokat a hibákat húztam alá, mint az osztálytársának, de ő rosszabb jegyet kapott. Először nem figyeltem rá, úgy gondoltam, biztos csak bosszúságában okoskodik. De az óra vége felé éreztem, hogy a lelkiismeretem nem hagy nyugton. Megkértem hát mindkét fiút, hozzák ki a dolgozatukat. Összehasonlítottam, és a gyereknek igaza volt: egyforma hibák, eltérő osztályzat. Megköszöntem neki, hogy bátran rámutatott az általam elkövetett igazságtalanságra, és lehetőséget adott rá, hogy jóvá tegyem. *(Olaszország)*

Tiszta lapotadtunk

Egyik sógornőm megkért rá, hogy nálunk lakhasson egy ideig és legyünk kezesei egy banki hitelhez. A lakásunk kicsi, de szívesen befogadtuk. Láttam a férjemen, hogy aggódik a hitel miatt, mert pár évvel korábban kölcsönadtunk neki egy bizonyos összeget, amit soha nem láttunk viszont. Mondtam a férjemnek, hogy elfogadom, bárhogyan is dönt, de azért hozzáfűztem, hogy ahhoz, hogy bárki meg tudja az életét változtatni, tiszta lapot kell az illetőnek adni. Vajon, nem így tett Isten is velünk? Ő aláírta a kezességet, és a sógornőm minden részletét törlesztette, bár néha késve. Ami engem illet, azt érzem, továbbra is segítenem kell őt. Néha hosszan beszélgetünk, és ő közben megnyílik nekem, mintha a nővére lennék, felülmúlva a köztünk meglévő akadályokat. *(Paraguay)*

A váratlan ajándék

Néhány rokonunk, aki egy ideje eltávolodott tőlünk örökségi ügyek miatt, elfogadta a meghívást, hogy töltsenek velünk pár napot. De mikor jelezték, jönnének, nem épp a legmegfelelőbb időszak volt. Anyagi problémákkal küzdöttünk és arra sem volt időm, hogy szépen előkészítsem a lakást, ahogy szerettem volna. Aztán arra gondoltam, hogy a helyreálló békés kapcsolat a legnagyobb ajándék, és az egész családdal elhatároztuk, hogy mindent megteszünk annak érdekében, hogy jól érezzék magukat. Meg is szeretnénk volna ajándékozni őket, de erre sem tellett, így végül a legkisebb fiunk rajzzal készült, a legnagyobb pedig egy köszöntő verssel. Az érkezésük előtti napon a férjem cégénél a dolgozók ajándékcsomagot kaptak. Kinyitottuk, és két karóra volt benne (egy férfi meg egy női): a váratlan ajándék rokonaink számára. *(Németország)*

Források: focolarivento.it, focolaremalta.org

¹ Ch. Lubich: Az élet igéje. Új Város 2003/6.

Ki nekem a Szentlélek?

A galamb-ábrázolástól
a személyes találkozásig

► Zemplényi János //

A madarakat a szabadságuk miatt szeretem leginkább. Repülnek. Nincs számukra akadály. Ha ide jönnek a kertünkbe, nekem azt jelenti, hogy jó itt lenni, lehet itt élni, és ezt egy szabadon röpdülő madár elmondja a jelenlétével. Enni is adok nekik néha. Idén feketeerigót ettettem, amikor esett a hó. Régebben egyszer-kétszer galamboknak is adtam... Tetszenek az ábrázolások is: a béke-galamb Noé olajágával. A Szentlélek-galamb. Például a Szent Péter Bazilika oltára fölötti üvegablakon. Ezt mindenki ismeri...

Azonban van egy kis gondom ezzel a jelképes ábrázolással. Az, hogy nagyon „belém égett” ez a kép. Ha Szentlélekről van szó, akkor rögtön megjelenik előttem egy galamb képe...

– Ő egy személy!

– Igen, személy – nyugtázom magamban – és máris ott a galamb a szemem előtt...

Sok ének, biztatás, jó tanács szól a Szentlélekről. „Hallgassunk a hangjára!” – mondják. Rendben – és mindig „beugrik” a madár. Hogyan hallgassak rá, hogyan beszéljek vele, egy madárral?

2018 húsvét kedd reggelén éppen csak felébredtem, és még mielőtt elkezdtem volna gondolkodni, megtelt egy érzéssel a fejem és a szívem is. „Szentlélek nem madár. Szentlélek Jézus Lelke.”

Azt mondjuk az igazán tevékeny emberről, hogy „van benne spiritusz!” Rá is így gondolok azóta: – Szentlélek, Jézusban a „Spiritusz”. Ő Jézus „Lelkesedése”. Azt kérem és keresem, hogy Ő legyen bennem is a „Motiváció”, a „Spiritusz”. Azóta újratanulom a nyelvtant. Ha nem tévesztem el, Szentlélek neve elé nem használok névelőt. Persze, nem helytelen úgy mondani, hogy „a Szentlélek”. Utánanéztam, nyelvtanilag jó névelővel is, nélküle is. Ez csak a magam számára egy emlékeztető. Személynevek előtt rendszerint akkor mondom az „a” betűt, ha nincs ott köztünk az, akiről beszélek. Szentlélek neve előtt az a hiányzó „a” betű – számomra – az Ő jelenlétére utal.

Nem is olyan könnyű másképp kiejteni Szentlélek nevét, mint ahogy megszoktuk. Próbáld ki! Meg kell állni egy tizedmásodpercre, és ez épp elég idő arra, hogy gondolatban találkozz Vele, és maradj is Nála. Arra figyelmeztet engem ez a lélegzetvételnél megakadás, hogy ne Róla gondolkodjak, hanem inkább szólítsam meg Őt. Úgy, ahogy azt bárkivel teszem, amikor épp itt van mellettem. Mennyire másképp hangzik például, ha azt mondom: „A Péter azt mondta tegnap...” Vagy, ha így fogalmazok: „Péter, te azt mondtad tegnap, hogy...”.

esik. Csak annyira, amiből én tudom, hogy ez nem véletlen. Így normális, ha az ember szerelmes... Ha naponta százszor gondolok Rá, akkor százszor... Csak annyira, amiből tudom, hogy Ő az. A párbeszéd folytatódik.

A múlt nyáron Moszkvában jártunk. Most mentem először úgy egy galériába, hogy pontosan tudtam, mit keresek. A Tretyakov-képtárban két képet. Az egyik a Vlagyimiri Istenanya, a másik Andrej Rubljov Szentháromság festménye. Mindkettő a világ legismertebb képei közé tartozik. Szerettem volna „élőben” látni őket. Elgondolkodtam, hogy Rubljov honnan vette a bátorságot, hogy vacsorázó embereként ábrázolja a Szentháromságot. Három, angyali-ember. A művészettörténészek találgatják, hogy melyik személy lehet az Atya, a Fiú és melyik a Szentlélek, de úgy látom, mindegyik lehet bármelyik, és bármelyik is lehet mindegyik... Ami igazán lényeges, az „köztük” van. A „kapcsolat”. Az „egységük”. Készülhetne ilyen kép (fotó) egy találkozón, a csoportbeszélgetéseinken, vagy vacsorázó házastársakról, de akár kártyázó barátokról is... Akik között van „valami”. Annyira „valami”, hogy az már „Valaki”. Ennyire emberi az isteni? Azóta sok-sok alkalommal „megtalálom” a Szentháromságot. Megismerem őket a kapcsolatukról. Köztetek! Chiara Lubich azt mondja: ez a „kölcsonös szeretet”. ///

Mióta jobban figyelek Szentlélekre, rájöttem, hogy mégse a névelőn múlik... Mindegy is, hogy hogyan használom. Ez a névelő – meglétével is, hiányával is – rámutat Valakire. A Szentlélek „Jézus Lelke”, az „Elérhető Isten”, a „Kérdezhető Isten”, a „Beszélgető Isten”.

A madarak neve előtt marad a „sima” névelő: a galamb, egy galamb. A galamb-ábrázolás pedig olyan, mint az ovisok „jele”: kisvona, tulipán, lufi, szánkó vagy éppen galamb... Eszter és Kinga lányom ovis jele szánkó volt... Mihály fiamé léggömb. Belevarrtuk vagy rajzoltuk a kabát-cédulába, így mindenki könnyen megtalálta a magáét harminc másik között, mikor öltözni kellett. De Eszter egyáltalán nem szánkó... Szentlélek pedig nem galamb. És nem is tűz, – legalábbis úgy nem, ahogy a gyufára gondolunk – és nem is úgy láng, ahogy a gyertyát látjuk...

Azt tudom, hogy húsvét kedd reggel óta, amikor Rá gondolok, úgy érzem, mintha erősebben dobogna a szívem... Csak annyira, mintha futottam volna a kaputól a lakás ajtajáig. Csak annyira, amennyi jól

Bennem van az erő!?

Önbizalmunk útvesztői II.

► Smohai Máté //////////////

A teljesítményünk és sikereink nagyban függenek attól, hogyan tekintünk önmagunkra.

”

**Isten gyermeke
vagyok,
Ő teremtett
engem erre
a feladatra,
és megadott
hosszá minden
szükségeset.**

Egyszer már sikerült

Egy közösség tagjaként: munkatársaként vagy akár szülőként is érdemes felelevenítenünk magunkban (és egymásban) azon képességeinket, talentumainkat, melyek a hétköznapi feladatokban vagy a megpróbáltatások idején egyszer már segítettek. Ez a felfrissítés és bevésés nagyon egyszerűen hangzik, pedig nem az. A leghatékonyabb út erre, ha visszaidézünk az aktuális kihíváshoz hasonló, olyan konkrét, megtörtént helyzeteket, melyekben jól helytálltunk. Egy közösségi esemény szervezésekor az elbizonytalanodó társunknak felidézhetjük,

hogy korábban milyen összeszedetten, szakértelemmel menedzselte az étkezés körüli teendőket. Visszagondolhatunk, hogy tavaly a munkahelyen milyen jól megoldottunk a mostaninál nehezebb problémát. Ha a családdal hosszadalmas repülőtéri átszállás vár ránk, felkészülésként felfrissíthetjük, hogy néhány hónappal ezelőtt milyen szeretettel teli volt a sokórás kórházi várakozás. Akár azt is bevéshetjük december elején, hogy néhány éve milyen varázslatos volt a karácsonyunk, amikor sikerült elengedni ezt-azt, és valóban a legfontosabb dolgokra koncentráltunk.

Hogyan látnak mások?

Környezetünk visszajelzései szintén sokat számítanak az önbizalom szempontjából is. Főleg gyermek-, illetve serdülőkorban, amikor még nem szilárdult meg az énkép, egy-egy igazságtalan vagy megalázó edzői megnyilvánulás nagy csapást jelenthet az önbizalomra, egy-egy szívből jövő dicséret viszont szárnyakat adhat, és örökre bevésődik. Szakemberként úgy látom, hogy a felnőttként stabil önbizalommal rendelkezők a látszattal ellentétben igenis adnak mások visszajelzéseire, viszont alaposan megválogatják, hogy kitől fogadják el ezeket. Tipikusan nem a klubelnöktől, az újságíróktól vagy a munkahelyi főnöktől. Sokkal inkább a barátoktól, a szerető családtagoktól, a Jóistentől, a lelkiismeretüktől. Tehát ők sem magukban állják meg a helyüket olyan nagy önbizalommal! Csak tudják, és sikeresen megválogatják, hogy kire akarnak támaszkodni: azokra, akikkel kölcsönösen számíthatnak egymásra. Egymás szeretetteljes segítése működtött abban a fokoláros ifjúsági közösségben is, melynek tagja lehettem. Őszinte, mély kapcsolatokat építettünk egymással, tudatosan beengedtük egymást az életünkbe, sőt készek voltunk a saját elképzeléseinket elveszíteni, amire rengeteg lehetőség adódott, hiszen néhányakkal még együtt is laktunk: a másikért elmosogatni, mindent félretéve meghallgatni őt akár az éjszaka közepén is, megosztani egymással lelki és anyagi javainkat.

Hogyan tekintek magamra?

Kanyarodjunk vissza egy gondolatmenet erejéig az énkép fogalmához. Egyszer egy nagy presztízsű nemzeti válogatott csapattal való foglalkozásra kaptam lehetőséget. Örültem neki, de kételyeim támadtak a munkára való

rátermettségemet illetően, ráadásul a közeg is idegen volt számomra (vagyis mind felkészültség érzésem, mind a sikerélményem hiányzott). Az első munkanap előtti csoportterápiás alkalmon (amin résztvevőként ültem), a terapeuta ezt mondta az egyik visszafogott fiatal nőnek: *Az a benyomásom, hogy a „jókislány” mimikri mögött egy igazi nő lapul, és én kíváncsi vagyok erre az igazi nőre!* Ez megütötte a fülem, és rájöttem, én alapvetően úgy tekintettem magamra a másnapi munkát illetően, hogy nem vagyok rá méltó, s csak a szerencsének köszönhetően kaptam meg. Ott határoztam el, hogy én igenis egy jól képzett (persze korántsem tökéletes) sportpszichológus vagyok, jó személyiséggel, és igenis jól el tudom látni majd a feladatomat. Sőt, ha megfutamodnék, és valaki mást hívnának, könnyen lehet, hogy nem járnának jól. Ilyen hozzáállással vágtam bele, és végül tartalmasan végeztem a munkám.

Nem állítom, hogy az énképünk pusztán döntés kérdése. De előfordulhat olyan helyzet az életünkben, amikor legalább részben dönthetünk felőle. Nagyon hasznosnak találok azt a sportpszichológiai mondást, mely szerint „hosszú távon nem teljesítünk se sokkal jobban, se sokkal rosszabban annál, mint amilyen a képünk magunkról”. Nem mindegy, hogy mit gondolok magamról, miközben zajlik egy aktuális helyzet: „alkalmatlan vagyok”, „tökéletesnek kell lennem”, „nekem semmi sem sikerül” vagy „Isten gyermeke vagyok, Ő teremtett engem erre a feladatra, és megadott hozzá minden szükségeset”, „felkészülten vagyok itt, minden esélyem megvan, hogy sikerüljön ez az állásinterjú”. Ez a felsorolás nem arra szolgál, hogy innen másoljuk be magunknak a megfelelőt. Pusztán gondolatébresztő, amely segíthet elgondolkodni saját énképünkről, és felvillanthat újakat, vagy akár rég elfeledetteket.

Mindig van remény

Észrevehetjük, hogy a keresztény szemlélet jól élénk tárja a boldogulásunkhoz vivő gondolatokat, lehetőségeket, eszközöket. Például bizhatunk abban, hogy Isten olyan terhet ad nekünk, amit el is bírunk (vagy legalább képesek vagyunk arra, hogy az ő akarata szerinti utat járjuk be vele, akár nemet mondván, akár kegyelmeket kapva). Továbbá, hogy amikor megteremtett minket, ellátott legalább egy talentummal. A sikerek tekintetében bizhatunk abban, hogy a legnagyobb sikert már elérte Jézus, aki arra hív minket, hogy az „ő csapatában játsszunk”. A társas támogatást pedig vélhetően legalább egyszer mind megtapasztaljuk, akár adjuk, akár kapjuk.

Egy idősebb, depressziós, férfi elmesélte a terapeutájának, hogy ő soha senkitől nem kapott semmi pozitívát: se a családjától, se a munkatársaitól, senkitől. Az egyik ülés során aztán eszébe jutott egy gyerekkori története: *Egy étteremben ült a szüleiével, az étlapot nézve rendelésre készültek. A pincérnő felvette a szülők rendelését, majd a gyermekhez fordult: És neked mit hozhatok? A gyerek elmondta, amit kér, mire az anyukája a szavába vágva instruíta a pincérnőt, hogy ugyanazt hozza a fiúcskának is, mint neki. De a pincérnő nem tágított: Elnézést kérek asszonyom, a gyermek rendelését szeretném felvenni. Tehát, mit hozhatok neked? Erre az élményre lett felépítve a férfi további terápiás folyamata, mely végül sikeresen, teljes gyógyulással zárult.*

Bizhatunk tehát abban, hogy nekünk is van mire építenünk, sőt, ilyen megtartó erővel bír minden tettünk, amikor másokat támogatunk, nyitunk feléjük: akár otthon, a munkahelyen, a közösségünkben, a buszon, valójában bárhol! ///

Segítség, **szülők** lettünk!

Anyává és apává válni meghatározó változás az életünkben, de fontos, hogy megmaradjunk nőnek és férfinak.

► **Visy Petra** //

Nemrég láttam egy videót, ahol egy férfi és egy nő érzelmes, bensőséges tangót jár, de a megszokottól eltérő felállásban: köztük van a karon ülő gyermekük is, akit testükkel körülölelve visznek magukkal a tánc dinamikájába, miközben a köztük lévő kapcsolat folyamatosan valósul meg, helyenként átalakulva, másutt a régi szenvedéllyel.

„Egy élet a tánc...”

Ami a felvételen a táncparketten zajlik, valahogy az történik egy párkapcsolatban is. Ha megfigyelünk egy tangót táncoló párt, laikus szemmel úgy tűnik, mintha több szakasz egymásutánját láthatnánk, ahogy egy párkapcsolat fejlődése is ciklusokra osztható fel. Az elején egymástól távol, külön táncot járnak a pár tagjai. Ez az ismerkedés, az egymásra hangolódás időszaka, amikor felmérjük a másikat, milyen vonásai vannak, hogyan reagál helyzetekre, hogyan reagál ránk. Rendszerint ilyenkor már kialakul egy kölcsönös szimpátia, egy ki nem mondott vonzalom, ami a tangót járók mozgásán

is látszik: felveszik egymás ritmusát, lekísérik a másik mozdulatait, ráhangolódnak egymás (mozgás)kultúrájára, mindezt még biztonságos távolságból. A szerelem lángra lobbanása után – ahogy a tangóban is – teljes közelségben folytatják a „táncot”. Ez a szimbiózis időszaka, amikor elválaszthatatlanok vagyunk, mindent együtt csinálunk. Ilyenkor a legkisebb távolság is kínzó fájdalommal járhat, hiszen minden perc a másikról, a kapcsolatról, a szerelemtől szól. Sokan ezt a rózsaszín köd időszakának hívják, amikor nem csak lelki, de biológiai értelemben is szerelemben élünk. Ekkor a tangót járó pár szinte minden porcikája összeér, tekintetük egymásba fonódik, a zenében, a testtartásban és a mozdulatokban is izzik a szenvedély, a bensőségesség, a teljes összeolvadás. A szimbiózis természetesen nem tart örökké, hiszen az életet valahogy mégiscsak élnünk kell külön-külön is, így idővel természetszerűen egyfajta differenciálódás történik a kapcsolatban. Ekkor már a pár tagjai külön-külön, saját életfeladataikkal is nagyobb mértékben foglalkoznak, de az intim közelséget ugyanúgy igyekeznek megteremteni és megélni.

Amit eddig leírtunk, az a párrá válás időszaka, amikor a tagok csak ketten vannak, figyelmük javát egymásra fordítják. Ha életciklus-modell alapján haladunk, sok párnál a gyermekvállalás szakasza következik.

Hármasban

Ahogy a táncosoknak új fogásokat kell bevetniük, hogy karon ülőjükkel együtt folytathassák a táncot, úgy a párcapcsolatban is új feladatok hárulnak a pár tagjaira az első gyermek születése után. A gyermekvállalás mögött számtalan motiváció állhat: legyen gyümölcse a szerelmünknek; egy gyerekkel leszünk igazi család; eleget kell tennünk a nagyszülők kérésének; növelni szeretnénk a kompetenciáinkat; ha jön, örülünk, ha nem jön, akkor is jól vagyunk; és még sorolhatnánk. Nincs olyan, hogy jó vagy rossz, az igazi „munka” úgyis csak ezután következik. A rendelkezésre álló kilenc hónap kiváló időszak arra, hogy a pár a baba érkezéséig helyet teremtsen az új családtagnak. Itt nem a babaszobára, a design-os bababútorokra és púder illatú kellékekre gondolunk, sokkal inkább a lélektani felkészülésre. Vagyis fel kell készülnünk arra, hogy az új családtag a közös életünkbe, a mindennapjainkba, a „mi” képünkbe hogyan illeszthető bele. Ez a legtöbbször nem magától értetődő, így sokat segíthet, ha beszélgetünk róla: a kérdéseinkről, félelmeinkről, elvárásainkról, elképzeléseinkről. Ha megismerjük egymás gondolatait, könnyebb lehet kompromisszumokat kötni, körvonalazni és felosztani a feladatokat, kialakítani az új szerepeket. Egy nehézségekkel és érzelmi mélypontokkal teli időszakban majd könnyebb lesz visszanyúlni a korábban megbeszéltekhez, és horgonyként kapaszkodni azokba. A saját szüleink segítsége ilyenkor nagy támaszt és biztonságot adhat, ugyanakkor fontos ennek szabályozása is. Egy anyai tanács a nehéz kezdeti időkben kincs tud lenni, ahogy azok a pillanatok is, amikor a pár friss szülőként, hármásban a csöppséggel, maga puhatolja ki saját módszereit és napirendjét. Ez egy nagyon érzékeny periódus, de az adódó nehézségekkel együtt is csodákkal teli, bensőséges időszak, mely alkalmas arra, hogy a bizonytalanságból – egymás támogatásával – valami új, valami közös, valami „csak a miénk” születhessen.

Csak szülők vagyunk?

A táplálás és együtt töltött idő mennyisége miatt az anya szinte folyamatos, szimbiotikus kapcsolatban van a csecsemővel, míg az apa szülői szerepe

kezdetben az anyán keresztül valósul meg. Ezért ebben az időszakban nagyon fontos a rendszeres kommunikáció, a részletes beszámoló, a felmerülő kérdések, érzések, gondolatok átbeszélése, és az újszülöttel kapcsolatos feladatok ritualizálása (pl. az apa fürdet esténként).

Egy-másfél év elteltével a cél az, hogy a gyerek az anya szoros közelségéből középre kerüljön, vagyis ugyanolyan, vagy nagyon hasonló közelségben legyen az apához és az anyához. Ezzel egyrészt az apa már nem az anyán keresztül, hanem közvetlenül is kapcsolódhat a gyermekéhez; másrészt a szülők közötti kapcsolat is újra a régi lehet. A gyermek megszületése után ugyanis kiemelten fontos feladat a párcapcsolat regenerálása, vagyis a szülősegen kívül a nő és férfi szerep „újrateemtése”.

Egyik hozzánk járó pár női tagja mesélte, hogy első gyermekük születése után másfél évvel, egy szülők által szervezett bálon vettek részt a férjével. Az alkalomra egy szép és különleges báli ruhát vett fel, haját feltűzte, kicsinosította magát. Aznap este nőként lépett ki az ajtón, férje nagyon megdicsérte és az este során többször felkérte táncolni. Ekkor valami visszabillent a kapcsolatukban, tudtak egymásra másképp nézni, egymáshoz másként viszonyulni, ami hatással volt a párcapcsolati elégedettségükre, az intimitásra, a szexualitásra és saját önértékelésükre is. A regenerálásban mindkét félnek felelőssége van. A férjnek időnként ki kell húznia feleségét az anyaság minden percet kitöltő gubancából, és a nőnek – akármilyen nehéz is olykor – a férjével kell tartania. Érdemes ebben az időszakban felidézni a régi közös tevékenységeket. Segíthet ebben, ha fényképeket nézegetünk, feljegyzett emlékekről olvasgatunk, megnézzük az esküvői videót és beszélgetünk az új terveinkről és arról, hogyan, mikor, mit, kinek a segítségével tudunk ebből megvalósítani.

A babájukkal együtt tangózó párt figyelve, látszik, hogy a gyerek az anya karjában van, de az apa támaszával stabilizálódnak. Az apa egyik kezével a gyermeket, másikkal a feleségét fogja. Tekintetük, pillantásaik hol gyermekükre, hol egymásra irányulnak. A „hármastánc” nem valósulhatna meg, ha nem egy irányba és hasonló lépésekkel haladnának a táncparketten. Táncuk korántsem ugyanolyan, mint kettesben volt. Összetettebb, szorosabb, új izmokat mozgósító, új lépéseket felvonultató, mégis meghitt és szerelmes. ///

Írta: Rummy Ágnes
Rajzolta: Jánossy Zsófia

Pista bácsi baj

Hol volt, hol nem volt élt egyszer egy kicsiny faluban egy idős, már sokat látott, szép ősz hajú bácsi, úgy hívták, Pista bácsi. Ennek a Pista bácsinak nem csak a haja volt ragyogó ezüst, de volt neki egy szép, nagy, őszbe hajló bajusza is! Olyan dús és takaros volt ez a bajusz, hogy a hetedik faluból is a csodájára jártak! Pista bácsi büszke is volt rá nagyon, rendesen gondozta, és sodorgatta-pödörgette jobbra-balra, fölfelé-lefelé. Reggelente rendszeresen pödörített egyet rajta, méghozzá annak megfelelően, hogy éppen milyen kedve volt. Ha örömteli hangulata volt? Felfelé csavarta. Ha rosszallás, mérgelődés ült rajta? Bizony lefelé kunyorította. S ha már beállította valahogy, az általában úgy is maradt egész nap. Nagyban függött a bajusz sorsa attól, hogy gazdája milyen lábbal kelt fel, melyik oldalán aludt többet az éjjel, esőre állt-e az idő, jött-e rögtön meleg víz a zuhanyból, mennyire volt keserű a reggeli kávé, vagy éppen milyen hangosan csaholt a szomszéd

kutya hajnalban. Így történt, hogy Pista bácsinak vagy zsörtölődős, vagy boldog napja volt. Volt Pista bácsinak egy unokája, Petyus, aki messzi városban lakott, de nyáron mindig néhány

hetet a nagypapájánál töltött. Egy szép augusztusi napon is, melyről történetünk szól, éppen Pista bácsinál vakációzott. A fiút minden nagyon érdekelte, elbűvölte a falusi élet, és nagypapja dolgait is nagy figyelemmel követte. Láttá ezen a napsütéses reggelen, hogy nagypapája, miután megfésülte ősz haját, bizony lefelé csavargatta-pödörgette bajuszát.

- Nagypapa, mit csinálsz? Miért sodrod lefelé a bajuszodat? - kérdezte tőle csodálkozva.
- Petyuskám, hát látod, ami azt illeti, nincs túl jó kedvem - mondta morgolódva, fejcsóválva az öregember.
- Nincs jó kedved? - kérdezte bánatosan a kisfiú. - De ha lefelé konyul a bajuszod, akkor abból mindenki csak azt fogja látni, hogy mérges és szomorú vagy.
- Az is vagyok, kisunokám.
- De hát ez így nem jó! - mondta Petyus, és elkezdte vakargatni a feje búbját, látszott, hogy nagyon gondolkozik valamin. Majd hirtelen felcsillant a szeme.
- Megvan! Nagypapa, mi lenne, ha ma megtréfálnád a világot? Ugyan rossz a hangulatod, de mit szólnál hozzá, ha ennek ellenére mégis felfelé pödörnéd a bajuszodat? Hadd higgye mindenki, hogy boldog vagy! Kíváncsi vagyok, mit szólnak majd hozzá az emberek! Tudod, én is be szoktam csapni néha Anyát. Persze csak viccből! Mikor ebéidőben megkérdezi, hogy ki éhes, azt

busza

válaszolom: „Én aztán nem! Dugig vagyok!” Pedig közben nagyban korog a hasam. De Anya mégis egy pillanatig meglepődik, és elhiszi, hogy nem tudok ebédelni. Aztán persze rájön, hogy csak megvicceltem. Mi lenne, ha ma te is ezt csinálnád a világgal? Álcázd magad úgy, mintha kicsattannál a boldogságtól!

– Hát, nem is tudom, Petyus...

No, a kisunoka addig-addig fűzte Pista bácsit, míg az belement a kísérletbe. Délelőtt a városba készült, ügyeket intézni, bevásárolni, Petyusnak pedig meghagyta, hogy míg visszaér, etesse meg a tyúkokat és pucoljon krumplit az ebédhez. Nagy ívben fölcsavarta bajuszát, és úgy lépett ki az utcára. Szokatlan volt neki a dolog, bizony furcsán érezte magát. Már éppen nekifogott volna a zsörtölődésnek, mikor egy arra szaladó kacagó kislány integetett neki. Visszaintegetett. Ment tovább. Elhaladt a szomszéd kerítése előtt, és a bent szaladgáló pulikutya vidáman rácsaholt. Megcsóválta a fejét. Mikor felszállt a buszra, a sofőr barátságosan bólintott felé. A városi nagy közértben a boltos hölgy kedvesen segített neki a befőttes gumit megkeresni, és még elköszönésnél is rámosolygott. Pista bácsi hitetlenkedve egyre csak rázta a fejét. Kiment a piacra is. A zöldségáros adott neki ajándékba friss salátát, káposztát. A buszmegálló felé sétálva összetalálkozott egy régi komájával, aki kedélyes hátba lapogatással fejezte ki nagy örömét, hogy újra találkoznak. Pista bácsi

ekkor már nagyon csodálkozott, annyira, hogy szemöldökei is felszöktek a magasba. Hazafelé indulván, megint felszállt a buszra. A vele szemben ülő idősebb hölgy kissé elpirulva, szemmel láthatólag izgatottan igazgatta a haját, s szája szegletében kis mosoly bujkált.

– Talán mégiscsak jól tettem, hogy ezt a virágos ruhát vettem föl – motyogta maga elé szemlesütve, majd leszálláskor rámosolygott az öregemberre.

Pista bácsi igen meglepetten érkezett haza.

– Nahát, én ezt nem értem... Csupa kedveséget kaptam ma! – gondolkozott félhangosan. – Petyus! – hívta be a szobába unokáját. – Tudod, igazad volt. Jó ötlet volt ez az átverés! Ilyen szép napom még sohasem volt! – mondta Pista bácsi, és hangosan felkacagott.

– Tényleg? – derült fel az unoka arca. – Látod, Nagyapa, meg akartad tréfálni a világot, s közben ő tréfált meg téged!

Nagypapa és unoka együtt nevettek. S addig-addig hahotáztak, míg hogy, hogy nem, a megtévesztésnek szánt, mosolyra görbülő bajusz már nem volt álca többé. ///

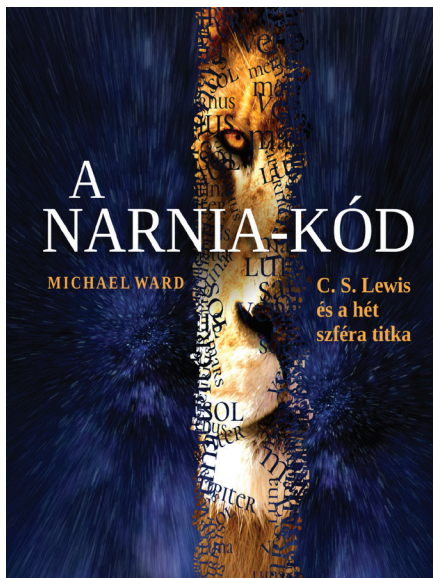

KÖNYV

Kódolt üzenet

A Narnia krónikáit talán senkinek nem kell bemutatni: a hétköztetes regényciklus – amely a 20. század egyik legsokoldalúbb keresztény gondolkodója és írója, C. S. Lewis tollából született meg – az évtizedek során mára az igazi klasszikusok közé emelkedett, és sikere azóta is töretlen. Narnia birodalmának

titokzatos története kalandokban bővelkedő mű, mely a jó és a rossz örök csatáján keresztül járja körül többek között az áldozathozatal, a megbocsátás, a hűség, a szelidség, a bátorság, az alázat témaköreit. „A fantasy kétségtelenül reneszánszát éli. C. S. Lewis bravúros érzékkel kísérletezett a különböző műfajokkal, a modern kori fantasy műfaj felvirágoztatásában élen járt J. R. R. Tolkiennel együtt, akivel barátokként és vitapartnereként is kölcsönösen inspiráló hatással voltak egymásra” – nyilatkozta dr. Herjeczki Kornél, a Harmat Kiadó igazgatója,

miután bejelentette, hogy a Harmat Kiadó gondozásában idén debütál a Narnia krónikái eredeti illusztrációkkal készült egykötetes kiadása, és ami még izgalmasabb: a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválra jelenik meg Michael Ward neves oxfordi C. S. Lewis-szakértő A Narnia-kód című kötete is, amelyben a szerző, C. S. Lewis életművének tanulmányozásával igyekszik fényt deríteni a regénysorozatban található szimbólumok rendszerére, a „titkos kódra”, amely közel fél évszázadig tartotta izgalomban a Narnia-olvasókat. ///

Forrás: a Harmat Kiadó sajtóközleménye

Michael Ward: A NARNIA-KÓD
Harmat kiadó, 2019.
Fordította: Szabadi István

FILM

Mindenre van bocsánat?

Nemrég találkoztam szembe A Gyónás című kisfilmmel. Ahogy utána néztem, megtudtam róla, hogy a 2016-os Nemzetközi Katolikus Filmfesztivál legjobb rövidfilmjének választották, majd még további négy fesztiválon nyert díjat. A film középpontjában a bűnbánat, a trauma-feldolgozás, az irgalom, a megbocsátás és a megváltás kérdései állnak. A mianmari származású, pap-rendező, társadalmi és lelki témákkal foglalkozó John La Raw atya filmje azért is ütős, mert európai, és pláne magyar szemmel szokatlan a koreai katolikus közeg, a koreai színészekkel eljátszott történet. Főszereplője egy huszonéves dél-koreai katolikus pap, aki a gyóntatófülkében kissé ellankadva várja a mindennapos botlásokkal küzdő híveket. Majd váratlanul

megjelenik valaki, aki az egyik lehető legsúlyosabb terhet, egy gyilkosságot cipel immár húsz éve, és most végre rászánta magát, hogy halálos betegsége tudatában tiszta lélekkel álljon az Úr és az áldozat családja elé. Hihetetlen őszinteséggel és megrendítően tárja elénk a film, ahogy ez a fiatal pap maga is egy lelki keresztutat jár be, Krisztusból merítve az erőt ahhoz, hogy végül föloldozhassa a szerencsétlen bűnöst. A YouTube-on bárki számára elérhető film eredeti koreai nyelven, angol vagy magyar felirattal tekinthető meg. Érdemes rászenni azt a közel húsz percet: felfogatja bennünk mindazt, amit eddig az irgalomról gondoltunk, s számvetésre készítenek saját hozzáállásunkat illetően. ///

Antal Gergely

A GYÓNÁS koreai kisfilm
20 perc Gyártási év: 2016
Rendező: John La Raw

<https://www.youtube.com/watch?v=Vh6vRmtG5Rg>

Közéleti kiadvány
ISSN 0865-0829

A Fokoláre Mozgalom lapja
www.fokolare.hu

Kiadja: Új Város Alapítvány
1088 Budapest, Rákóczi út 29. 1/5.

Számlaszám: OTP Bank Nyrt.
11705008-20434836

Felelős kiadó: Reskovits Ágnes

Szerkesztőség:

1088 Budapest, Rákóczi út 29. 1/5.

Telefon: +36-1-247-8876

Email: ujvaros@fokolare.hu

Főszerkesztő:

Csikné Sisák Zita

A szerkesztőség tagjai:

Antal Gergely, Paksy Eszter,
Kovács Bertalan, Simkó Zsófia,
Feltserné Bernáth Mária, Tóth Judit

Nyomdai előkészítés:

Krepler István

KHP Budapest Kft.

Nyomatás:

PR-Innovation Kft. Pomáz

Felelős vezető: Komornik Ferenc

Terjesztési munkatárs:

Papp Katalin

ujvaros.terjesztes@fokolare.hu

Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Hírlap üzletág

Nyomatott előfizetés

a szerkesztőségben
és terjesztési munkatársunknál,
digitális előfizetés a
www.digitalstand.hu/ujvaros
oldalon lehetséges.

www.ujvaros.fokolare.hu

Megjelenik kéthavonta (évi 6 szám)

Egy példány ára: 700 Ft

Éves nyomtatott előfizetés: 3990 Ft

(6 lapszám + postaköltség)

Éves digitális előfizetés: 2730 Ft

ADÓJA

1%-ÁVAL IS

AZ EGYSÉGET ÉPÍTHETI

ÚJ VÁROS ALAPÍTVÁNY
ADÓSZÁM: 18041930-1-42

Keresse az Új Város standját a Szent István Könyvhéten!

2019. május 13–18.
Budapest, Ferenciek tere

KÖNYVÚJDONSÁGAINK:

Valamennyi
könyvünk
kedvezményesen
vásárolható.

